

فصل نامه تخصصی کتابخانه بزرگ
حضرت آیت الله العظمی مرعشی نجفی رحمته الله
سال بیست و هفتم | شماره ۱۰۴ | تابستان ۱۴۰۰

هشتاد سند مکتوب تازه یاب از آیت الله العظمی مرعشی نجفی (۱)

میرزا علی سلیمانی بروجردی^۱

چکیده

مقاله شامل شصت سند مکتوب منتشر نشده از آیت الله سید شهاب الدین مرعشی نجفی است که به هفت بخش تقسیم شده است: نامه‌های دیگر علما به آیت الله مرعشی - نامه‌های آیت الله مرعشی به دیگر علما - استجازه‌ها - اجازه‌ها - تأییدیه‌های درسی - تقریظ بر کتب - تأییدیه‌های موقوفات و شجره‌نامه‌ها و... نگارنده در شرح حال افراد مذکور در این اسناد، توضیحاتی بیان کرده است. این اسناد، بخشی از تاریخ عالمان شیعه در قرن چهاردهم و پانزدهم را نشان می‌دهد.

کلید واژه

مرعشی نجفی، سید شهاب الدین - اسناد و نامه‌ها؛ عالمان شیعه - قرن ۱۴ و ۱۵ ق.؛ حوزه‌های علمیه شیعه.

۱. پژوهشگر حوزوی در عرصه متون و شرح حال نگاری

مقدمه

اجازات و نامه‌ها و اسناد باقی‌مانده از آیت الله العظمی مرعشی نجفی در گوشه و کنار کتاب‌خانه‌های شخصی و عمومی و در نزد افراد و خانواده‌ها بسیار زیاد است که جمع‌آوری آنها مدت زمان طولانی و فراوانی را می‌طلبد. مقاله پیش رو که در دو و یا سه شماره پی در پی ان شاء الله به چاپ خواهد رسید، شامل هشتاد سند مکتوب تازه‌یاب منتشر نشده از آن مرجع بزرگ است که در حدود چند ماه گذشته از چند محل مختلف من جمله: ۱- مرکز اسناد حوزه و روحانیت حوزه علمیه قم، ۲- اسناد موجود در نزد استاد شیخ عبدالحسین جواهرالکلام، ۳- کتابخانه مسجد اعظم قم (آیت الله العظمی بروجردی) ۴- خانواده‌های صاحبان این اسناد، ۵- برادر عزیز جناب آقای مهندس نبوی دزفولی و... به دست نگارنده رسیده است.

این مقالات در هفت بخش ذیل تنظیم شده است:

بخش اول: نامه‌های دیگر علماء به آیت الله مرعشی؛

بخش دوم: نامه‌های آیت الله مرعشی به دیگر علماء؛

بخش سوم: استجازه‌ها؛

بخش چهارم: اجازه‌ها؛

بخش پنجم: تأییدیه‌های درسی؛

بخش ششم: تقریظ بر کتب؛

بخش هفتم: تأییدیه‌های موقوفات و شجره‌نامه‌ها و...

در این مقاله قبل از ذکر استجازه و یا اجازه و نامه و... برای آنکه موقعیت علمی عالم مرتبط با آیت الله العظمی مرعشی نجفی مشخص شود، مختصری از زندگی نامه او را نیز آورده‌ایم.

بخش اول) نامه‌های دیگر علماء به آیت الله مرعشی

در این بخش به ذکر متن دو نامه از بزرگان می‌پردازیم:

۱) سید امیر محمد حسین علوی طباطبایی بروجردی

این نامه پیرامون یکی از تالیفات جدید کاتب و همچنین بعضی از مشکلاتی بوده که بعضی از اهل علم قم برای آن مرجع به وجود آورده بودند.

هو العزیز؛ حضور جناب مستطاب شریعتمدار، سید الاعلام، حجت الاسلام و المسلمین، آیت الله آقای نجفی مرعشی دامت برکاته.

به عرض محترم عالی می رساند: امید است وجود سرور عالی در کمال سلامت و صحت است و از خداوند عالم دوام و عزت و سلامتی سرکار عالی مسألت دارم، بحمدلله تعالی سلامتیم، از اینکه گاهی دعاگو را مورد مهر و عنایت قرار داده‌اید کمال تشکر دارم، این ایام توفیق تدوین کتابی را یافته‌ام که يك جلد آن را حضور مبارک تقدیم و چون مورد استقبال واقع شده و به همین زودی مقرر است تجدید طبع گردد و در صورتی که نظری باشد مرقوم دارید، امحال گردد و همچنین اگر چیزی مرقوم دارید، به آن طبع می‌کنم.

مسموع شد بعضی از ارادتمندان قم بی‌مهری‌هایی کرده‌اند، ما مراحم شما را قبول کردیم، حتماً از حدّ جدّ اعلی و از مراحم شما به حقیر بی‌اطلاع بوده‌اند، استدعا آنکه اگر موضوعی بوده است به نحوی ترسیم فرمایید، در صورتی که امری باشد مرقوم دارید اطاعت می‌کنم. از محضر عالی ملتتمس دعا هستم و السلام علیکم و رحمة الله و برکاته.

۲۲ ذی الحجة الحرام ۱۳۸۱ محمد حسین طباطبایی العلوی

آیت الله سید امیر محمد حسین علوی طباطبایی بروجردی فرزند آیت الله سید ابوالقاسم علوی بروجردی در سال ۱۳۰۴ ش در بروجرد به دنیا آمد. تحصیلات خود را تا دیپلم در زادگاهش آموخت، آنگاه به حوزه علمیه قم آمد و تا درجه اجتهاد از محضر بزرگانی چون حضرات آیات: سید ابوالقاسم علوی بروجردی، سید محمد باقر سلطانی طباطبایی بروجردی، فکور یزدی، سید حسین طباطبایی بروجردی، روح الله موسوی خمینی، سید محمد محقق داماد، علامه سید محمد حسین طباطبایی، میرزا ابوالقاسم نحوی قمی، میرزا محمد علی ادیب، محمد مجاهدی تبریزی و سید شهاب‌الدین مرعشی نجفی تکمیل کرد

میرزا شهاب

مرعشی نجفی (ره)
منتشر نشده از آیت الله العظمی
هشتاد سند مکتوب، تازویاب

و به افتخار دامادی آیت الله العظمی بروجردی رسید.

ایشان بعد از وفات آیت الله بروجردی به تهران رفت و یکی از علمای طراز اول و مشهور تهران به شمار آمد و تا آخر عمر شریف به اقامه وظایف دینی پرداخت.

آثار و تالیفات ایشان از این قرار است: ۱- خاطرات زندگی آیت الله العظمی بروجردی؛ ۲- تقریرات درس خارج فقه آیت الله العظمی بروجردی؛ ۳- تقریرات درس خارج اصول روح الله موسوی خمینی؛ ۴- رسالت در عدالت؛ ۵- تفسیر سوره حمد و مقداری از بقره. وی سرانجام در ۶ خرداد ۱۳۸۵ ش در تهران دارفانی را وداع و پس از تشییع در قم و اقامه نماز میت توسط آیت الله العظمی وحید خراسانی، در حرم مطهر حضرت معصومه (س) در مقبره «طباطبایی‌ها» (درب ورودی ۵) بخاک سپرده شد.^۱

۲) سید محمد نبوی دزفولی

این نامه از مرحوم آیت الله سید محمد نبوی دزفولی، پیرامون حذف کلمه «حَقَّه» از قانون اساسی پیرامون مذهب تشیع است، که خطاب به آیات ثلاث حوزه علمیه قم نگاشته شده است و مرحوم آیت الله العظمی مرعشی نجفی نیز نامه‌ای در جواب این نامه خطاب به ایشان نوشته که در بخش دوم همین مقاله به عنوان چهارمین نامه آمده است.

محضر مبارك حضرت مستطاب آیت الله العظمی آقای شریعتمداری
 رونوشت حضرت مستطاب آیت الله العظمی آقای گلپایگانی
 رونوشت حضرت مستطاب آیت الله العظمی آقای مرعشی نجفی

به شرف عرض عالی می‌رساند: نظر به اینکه تنها رابطه بین مذهب شیعه اثنی عشریه و ابدیت آن، همان حق بودن آن است و متأسفانه کلمه حق در مجلس خبرگان تصویب نگردید و ممکن است چنین تصور شود که ابدیت مذهب امری است اعتباری و جعلی، نه واقعی و حقیقی، لذا استدعا می‌شود اقدام لازم مبذول فرمائید که کلمه حقه عقیب کلمه مذهب مورد تصویب قرار گیرد.

دزفول، سید محمد نبوی

۱. تلخیص از: امیر المؤمنین لیلۃ القدر است، ص ۱۳۰ - ۱۷۰.

آیت الله سید محمد نبوی دزفولی، فرزند آیت الله العظمی سید اسدالله نبوی دزفولی، در سال ۱۳۱۱ ش در دزفول به دنیا آمد.

او دروس مقدمات و سطح را در زادگاه خود نزد پدر دانشمندش و دیگر علمای دزفول آموخت، آنگاه به نجف اشرف مهاجرت کرد و دو سال از دروس خارج فقه و اصول آیت الله العظمی سید ابوالقاسم خویی استفاده نمود، سپس به زادگاه خود بازگشت و پس از مدت کوتاهی به قم مهاجرت کرد و به تحصیل نزد علمای این دیار از جمله آیت الله میرزا هاشم آملی پرداخت و از ایشان اجازه اجتهاد دریافت کرد و آنگاه به زادگاه خود دزفول بازگشت و با خدمات فراوان علمی و اجتماعی و عمرانی در آن شهر، عمر شریف خود را صرف نمود. وی در مراحل مختلف انقلاب اسلامی از مبارزین و هدایتگران عموم مردم در این عرصه به شمار می‌آید.^۱

بخش دوم) نامه‌های آیت الله مرعشی به دیگر علما

در این بخش به نقل متن ۷ نامه که خطاب به چهار نفر از بزرگان توسط آیت الله مرعشی نوشته شده است، می‌پردازیم.

۱) سید عبدالله موسوی شیرازی

آیات عظام سید شهاب‌الدین مرعشی نجفی و سید عبدالله موسوی شیرازی که از مراجع معاصر یکدیگر بوده، نامه‌هایی بین این دو بزرگوار رد و بدل شده که نمونه‌ای از نامه‌های آیت الله شیرازی خطاب به آیت الله مرعشی در کتاب نامه‌های ناموران^۲ چاپ شده است و در ذیل نیز دو نامه چاپ نشده از آیت الله مرعشی، خطاب به آیت الله شیرازی ذکر می‌گردد.

* نامه اول

بسمه تعالی؛ حضرت مستطاب آیت الله آقای شیرازی دامت برکاته، از حادثه مؤلمه آن دار الشرف که منجر به قتل و جرح و ضرب عده‌ای از مؤمنین شده، شدیداً متأثر، تسلیت به

۱. مصاحبه نگارنده با نوه ایشان مهندس نبوی.

۲. نامه‌های ناموران، ص ۲۹۳.

آن جناب و بازماندگان آنان و سایر برادران عرض می‌شود، ملتمس دعا. ۲۴ / ۷ / ۱۳۵۷ ش
قم، شهاب الدین الحسینی المرعشی النجفی
این نامه در جریان ضرب و شتم عده‌ای از انقلابیون، در حرم مطهر حضرت رضا (ع)
بوده است که منجر به شهادت و زخمی شدن عده‌ای از زوار و مجاوران آن حضرت شده بود.
* نامه دوم

بسمه تعالی؛ به عرض محترم عالی می‌رساند: از ساحت مقدس ربوبی دوام توفیق و
تاییدات آن جناب را مسئلت می‌نمایم.
غرض از تصدیع، ضمن استعلام از سلامتی، آنکه مرقومه شریف واصل، از مراحم سرکار
ممنون و متشکرم. بحمد الله و المنة از نعمت سلامتی برخوردار بوده و مستدعی دعا در حرم
مطهر حضرت ثامن الحجج (ع) می‌باشم.
در خاتمه بیش از این مصدع نشده، حقیر نیز به سهم خود دعاگو می‌باشم. والسلام خیر
ختام. فی ۷ ج ۱ ۱۳۹۶ ق.

قم، شهاب الدین الحسینی المرعشی النجفی

آیت الله العظمی سید عبدالله موسوی شیرازی فرزند آیت الله سید محمدطاهر موسوی
شیرازی در سال ۱۲۷۱ شمسی به دنیا آمد. دروس مقدمات و سطح و خارج را در زادگاهش
شیراز در نزد پدر دانشمندش و آیات: حاج شیخ علی ابوالوردی شیرازی و شیخ محمدرضا
ثامنی شیرازی آموخت و در همان ایام جوانی از استادش آیت الله ابوالوردی اجازه اجتهاد و
نقل روایت دریافت نمود.

آنگاه در سال ۱۲۹۴ ش به نجف اشرف مهاجرت کرد و دروس آیات عظام:
سید ابوالحسن اصفهانی، آقا ضیاء الدین عراقی، میرزا محمدحسین نائینی، شیخ محمدحسین
غروی اصفهانی و شیخ فتح الله شیخ الشریعه اصفهانی را درک نمود، تا به مراتب عالیه علمی
نائل آمد و از استادش آقا ضیاء الدین عراقی اجازه اجتهاد مطلق دریافت نمود و آنگاه خود به
کرسی تدریس دروس عالیه تکیه زد و از مدرسین رسمی حوزه نجف به شمار آمد.

در ادامه، ابتدا به زادگاه خود شیراز و سپس به قم و از دوباره به نجف اشرف و سرانجام به مشهد مقدس مهاجرت نمود و تا آخر عمر شریف در آن دیار اقامت نمود. وی از مراجع و بزرگان مشهد به شمار می‌آمد.

آثار و تألیفات ایشان: ۱- عمدة الوسائل فی حاشیة علی الرسائل (۳ جلد)، ۲- کتاب القضاء (۲ جلد)، ۳- الدرر البیض فی منجزات المریض، ۴- ازالة الشبهات فی الشک فی الركعات، ۵- رفع الحجاب فی الاجارة علی الواجب، ۶- ازالة الشبهة فی الحكم الآفاق المتحدة و المختلفة، ۷- التحفة الكاظمیة فی القتل حیوانات بالآلات الكهربائیة، ۸- الرسالة الرجیبة فی حکم النظر الی نساء الأجنیبة، ۹- الرسالة الرجیبة فی تصحیح النیابة العبادیة، ۱۰- المسألة الرجوعیة فی حکم المطلقة الرجعیة، ۱۱- الحاشیة الاستدلالیة علی العروة الوثقی، ۱۲- الاحتجابات العشرة، ۱۳- الامامة و الشیعة، ۱۴- پوشش زن از دیدگاه اسلام، ۱۵- امام و امامت از دیدگاه اسلام، ۱۶- مناظره دهگانه با علمای اهل سنت پیرامون بعضی عقاید شیعه، ۱۷- ذخیره الصالحین، ۱۸- توضیح المسائل، ۱۹- مناسک حج، ۲۰- انیس المقلدین، و....

سرانجام وی در سال ۱۳۶۳ ش دار فانی را وداع گفت و پس از تجلیل و تشییع فراوان در کنار مرقد منور امام رضا (ع) آرامید.^۱

۲) شیخ محمود طلوعی گوگانی

نوشته روی پاکت نامه: حضور حضرت مستطاب الأفاضل و الأماثل مروج الاحکام آقای آقای میرزا محمود طلوعی «دامت توفیقاته» مشرف باد. ۲۰ صیام سنة ۱۳۷۸ ق بسمه تعالی؛ به عرض محترم می‌رساند: از ساحت مقدس ربوبی دوام توفیقات عامه مؤمنین سیمما نجبا را مسئلت می‌نمایم.

چون فرزند جناب مستطاب مروج الاحکام، نخبه الأفاضل، آقای آقا میرزا محمود طلوعی عازم بودند، خواستم به این وسیله مصدع شده و خاطر عالی را مستحضر نمایم که در این ایام و لیالی متبرکه فراموش نفرمائید، زیاده مصدع نمی‌شوم.

شهاب الدین الحسینی المرعشی النجفی

۱. تلخیص از کتاب: چهره‌ای پرفروغ.

حجت الاسلام و المسلمین شیخ محمود طلوعی گوگانی در سال ۱۳۱۵ ش در شهر گوگان، از توابع آذرشهر تبریز به دنیا آمد. مقدمات را در زادگاه خود آموخت و آنگاه در سال ۱۳۳۱ ش به تبریز رفت و ادامه مقدمات را در آنجا فراگرفت و سپس در سال ۱۳۳۳ ش به قم مهاجرت کرد و دروس سطح خود را نزد حضرات آیات: سید یوسف مدنی تبریزی، شیخ احمد پایانی اردبیلی، شیخ محسن دوزدوزانی تبریزی، شیخ جعفر سبحانی تبریزی، شیخ ناصر مکارم شیرازی، سید عبدالکریم موسوی اردبیلی فراگرفت و آنگاه در سالهای متمادی، دروس خارج فقه و اصول آیت الله سید کاظم شریعتمداری تبریزی را درک کرد.

او همزمان با دروس حوزوی وارد دانشگاه شد و لیسانس حقوق قضایی گرفت و جذب آموزش و پرورش شد و از معلمان موفق شهر به شمار می‌آمد تا اینکه در سال ۱۳۷۱ ش بازنشسته گردید.

از آثار و تألیفات او کتابهای: ۱- حدیث ولایت در روایت صحابه، ۲- بوستان ولایت در چهارده گفتار، ۳- همکاری در تصحیح و تحقیق غایة المرام و حجة الخصام، ۴- ما نزل من القرآن فی أهل البيت، ۵- حدیث الغدير فی الكتاب و السنة و الأدب در چندین مجلد. عاقبت وی در سال ۱۴۲۹ ق بر اثر ایست قلبی دار فانی را وداع گفت و در قبرستان بقیع در جوار امام زاده جمال غریب در قم بخاک سپرده شد.^۱

۳) سید محمد نبوی دزفولی

نامه آیت الله سید شهاب الدین مرعشی نجفی برای آیت الله سید محمد نبوی دزفولی، پیرامون حذف کلمه «حقه» در قانون اساسی است که در جواب نامه ایشان که متن آن را در بخش اول آوردیم، به صورت تلگراف نوشته شده است.

۱۳۵۸/۷/۱ قم - دزفول ۲۱ گ ۶۳۱۳۲

۱. مجله آئینه پژوهش، ش ۱۱۰، خرداد و شهریور ۱۳۷۸ ش.

جناب حجت الاسلام آقای سید محمد نبوی دامت برکاته، تلگراف واصل و از آن توضیحی که داده بودید متشکرم، ملتزم دعا هستم.

شهاب الدین الحسینی المرعشی النجفی

۴) حاج یدالله رجبیان یزدی

سه نامه از مرحوم آیت الله العظمی مرعشی نجفی برای مرحوم حاج یدالله رجبیان یزدی در دست داریم که به این شرح است:

* نامه اول

بسمه تعالی؛ جناب مستطاب ذخر التجار و الأخیار، فرزندی، آقای حاج یدالله رجبیان یزدی (زید توفیقه) مبلغ هفتصد تومان به حامل این ورقه پرداخت نمائید، از بابت سهم امام (ع) قبول است. خداوند سبحان توفیقات شما را افزون فرماید بمحمد و آله الطاهیرین.

شهاب الدین الحسینی المرعشی النجفی، ۱۱ شوال ۱۳۸۱ ق

نکته مهم در این نامه این است که آیت الله العظمی مرعشی نجفی خطاب به ایشان عبارت «فرزندی» را به کار می‌برند.

* نامه دوم

بسمه تعالی؛ جناب مستطاب خیر الحاج آقای حاج یدالله رجبی (زید عزه) مبلغ صد تومان معادل با یکهزار ریال، به حامل این نامه آقای حاج علی کاظمینی از بابت سهم امام (ع) مرحمت فرمایید، قبول است.

شهاب الدین الحسینی المرعشی النجفی

* نامه سوم

بسمه تعالی؛ مبلغ بیست هزار تومان تمام، بابت سهمین، از جناب مستطاب آقای حاج یدالله رجبیان واصل گردید، خداوند سبحان وسعت و برکت بیشتری به ایشان عنایت فرمایند. شهاب الدین المرعشی النجفی، به تاریخ ۲۰ صفر ۱۴۰۴ ق

مرحوم حاج یدالله رجیبیان یزدی یکی از بازاریان بسیار متدین و متقی قم بود که در سال ۱۳۰۰ ش در محله دهنو در اطراف یزد به دنیا آمد، وی به همراه پدرش در سال ۱۳۰۵ ش وارد قم شد و پس از تحصیلات ابتدایی به بازار وارد شده و اولین استاد او در فرش بافی مرحوم حاج محمد تهرانی استاد معروف فرش قم بود و آنگاه به مرور خود کارخانه‌ای مستقل در بافت فرش‌های ابریشمی و... بنیانگذاری کرد که در آن زمان در استان قم و در شهرهای اطراف نمونه نداشت، مسئول برق این کارخانه، مرحوم مهندس سید عبدالباقی طباطبایی فرزند علامه سید محمدحسین طباطبایی بود و از درآمد آن و دیگر منابع تحت اشراف آیت الله شیخ مرتضی حایری یزدی، به بسیاری از افراد کم درآمد و نیازمند استان قم کمک و یاری می‌شد و خانه‌هایی کوچک نیز در همین راستا ساخته شد و در اختیار افراد نیازمند قرار گرفت. وی در کار تجارت خود موفق و بسیار نمونه بود و ارتباطات بسیار نزدیکی با مراجع عظام و علمای اعلام از یک سو و با مردم گرفتار و نیازمند شهر قم و دیگر بلاد از سوی دیگر داشت.

مرحوم حاج یدالله رجیبیان مورد اعتماد همه مرجع عصر خود از آیت الله العظمی بروجردی تا علمای و مراجع بعد ایشان بوده و از بسیاری از آنها اجازاتی در امور حسبه و صرف وجوهات در موارد مورد تشخیص خودشان داشت.

این انسان متقی، عاقبت در سال ۱۳۶۴ ش در قم دار فانی را وداع گفت و به دیار حق شتافت و از خود چهار فرزند پسر و چهار فرزند دختر فاضل و متقی باقی گذاشت که دو نفر از آنها که تحصیلات حوزوی داشتند و آنها عبارتند از:

۱- آقای حاج حسن رجیبیان که تحصیلات خود را در مقدمات و سطح و خارج نزد آیات: مدرس افغانی، موسوی تهرانی، پایانی اردبیلی، حسین شب زنده دار جهرمی، شیخ حسین وحید خراسانی، سید موسی شبیری زنجانی، سید محمد روحانی تکمیل نموده و مسولیت‌های اجرایی و مدیریتی متعدد را عهده دار بود. وی هم اکنون مدیریت کتابخانه فیضیه (آیت الله العظمی حایری یزدی) را به عهده دارد.^۱

۱. مصاحبه نگارنده با آقای حسن رجیبیان.

۲ - خانم زهره رجبیان، که در سال ۱۳۳۹ ش به دنیا آمد و در کنار دیگر مراحل زندگی خود، دروس حوزوی را از اساتید مختلف کسب و به درجه عالیہ علمی رسید. وی از استاد خود آیت الله شیخ ابوطالب تجلیل تبریزی اجازه اجتهاد و نقل روایت دریافت کرد. از تألیفات ایشان است: ۱- یک دوره کامل اصول از تقریرات دروس استادش آیت الله تجلیل، ۲- تقریرات مباحث فقه: کتاب طهاره، کتاب صلاة، کتاب الایمان و النذر، کتاب الکفارات، کتاب النکاح، کتاب البیع و الخیارات از دروس استادش آیت الله تجلیل تبریزی، که بعضی از این مباحث هم به چاپ رسیده است.^۱

بخش سوم) استجازه‌ها

در این بخش سه استجازه، که دو فقره از آنها از مرحوم آیت الله العظمی مرعشی نجفی بوده و یکی از آنها از طرف فرزند ایشان می‌باشد، آورده می‌شود.

۱) سید طاهر اعرجی کاظمینی بروجردی

آیت الله سید محمد علی اعرجی کاظمینی بروجردی، فرزند آیت الله سید طاهر اعرجی کاظمینی بروجردی، نامه‌ای را برای مرحوم آیت الله العظمی سید شهاب الدین مرعشی نجفی ارسال داشته و در آن یک جلد از تألیفات آیت الله سید طاهر را به ایشان اهداء نموده‌اند. مرحوم آیت الله العظمی مرعشی نجفی در ذیل نامه از مرحوم آیت الله سید طاهر کاظمینی درخواست اجازه نموده‌اند که درخواست آیت الله مرعشی از قرار ذیل است:

بسمه تعالی؛ به محضر شریف می‌رساند: از ساحت قدس الهی دوام توفیقات سرکار را مسألت می‌نمایم. غرض از تصدیع آنکه رساله شریفه مضرات المسکرات از رشحات قلم افادات شمیم حضرت آقای والد (دام ظلّه)، توسط پست زیارت و از مراجع متشکر و حقیقتاً بسیار مسأله مفیدی می‌باشد، جزاء الله خیرا، سزاوار است که در حق آن نسخه شریفه گفته شود: ما جاد مؤلفها و افاد و اتی بما یؤمل منه و یراد، فله درّه و علیه تعالی اجره.

۱. زهره رجبیان، مباحث علم اصول، ج ۱.

سلام حقیر را به ایشان ابلاغ بفرمایید و ضمناً سوال بفرمایید از ایشان که آیا اجازه روایتی و مشایخ روایتی دارند یا خیر؟ چون حقیر میل داشتم از تمام اجلاء و معمرین عصر در روایات مجاز باشم و از دویست نفر بیشتر اجازه دارم، اگر ایشان هم دارند استجازه کنند.
ان شاء الله جواب مرقوم دارید، زیاده عرضی نباشد.

شهاب الدین الحسینی المرعشی

با توجه به اینکه آیت الله سید طاهر اعرجی کاظمینی بروجردی از اعظم نجف دارای اجازه بودند، بایستی برای مرحوم آیت الله العظمی مرعشی نجفی نیز اجازه صادر کرده باشند، ولی تاکنون این اجازه ای به دست نیامده است.

همچنین نگارنده در مصاحبه‌ای که با مرحوم آیت الله سید محمد علی کاظمینی بروجردی داشتم، این مطلب را از ایشان پرسیدم. او در جواب فرمود: مرحوم آیت الله والد اجازه‌ای نوشتند و برای آیت الله العظمی مرعشی پست کردم.^۱

آیت الله سید طاهر کاظمینی بروجردی در سال ۱۳۰۸ ق. در بروجرد به دنیا آمد. دروس مقدمات و سطح را در زادگاه خود نزد علمای آن شهر، از جمله والدش: سید صادق (ابوالقاسم) کاظمینی بروجردی و شیخ اسماعیل عقدایی بروجردی آموخت.

آنگاه در سال ۱۳۳۲ ق به نجف اشرف مهاجرت نمود و مدت پنج سال از محضر آیات عظام: سید محمد کاظم طباطبایی یزدی، سید ابوالحسن اصفهانی استفاده نمود. در ادامه به سال ۱۳۳۶ ق به قم مهاجرت و چند سالی نیز از علمای آن دیار فیض برد.

سپس به زادگاه خود بازگشت و در ضمن تدریس دروس سطح، تبلیغ احکام، اقامه جماعت و دیگر وظایف دینی، در درس آیت الله العظمی بروجردی در بروجرد نیز شرکت کرده و بعضی از تألیفات استدلالی خود را به امر ایشان به نگارش درآورد.

از آثار و تألیفات ایشان است: ۱- رساله‌ای در مسافرت صائم در ماه رمضان به فارسی، مطبوع؛ ۲- رساله‌ای در جواب اعتراض به سند دعای ندبه، مطبوع در انتهای کتاب

۱. مصاحبه نگارنده با آیت الله سید محمد علی کاظمینی بروجردی (ره).

شیعه‌شناسی، نشر مشعل آزادی، تهران، سال ۱۳۵۲ ش؛ ۳- کتاب التجوید؛ مطبوع در
 انتهای کتاب تنبیه الناس، تهران، انتشارات پزشک‌یان، سال ۱۳۶۲ ش، چاپ اول. ۴- کتاب
 فی قواعد الجفر و الاعداد و الختوم و الرياضیات، خطی؛ ۵- تذکرة المتقین، مطبوع؛ ۶-
 شرح عبارتی مغلق از لمعه، مطبوع در انتهای کتاب صلوة المسافر مع ادلتها من الظواهر؛
 ۷- رساله مختصر دیگری در شرح عبارتی دیگر از لمعه، مطبوع در اواسط کتاب گنجینه
 معارف، نشر مصطفوی، تهران، بی تا؛ ۸- لسان المسلمین، مطبوع در انتهای کتاب
 اعجاز شناسی، بی تا، بی جا؛ ۹- یادداشت‌ها و نوشته‌هایی متفرقه مانند کشکول. ۱۰-
 الکلام فی التسییح، مطبوع در انتهای کتاب اعجاز شناسی، بی تا، بی جا؛ ۱۱- حواشی
 بر کتاب «خلاف» شیخ طوسی، مطبوع؛ ۱۲- صلوة المسافر مع ادلتها و ظواهرها، نشر
 مکتبه صدر، تهران؛ ۱۳- مضرات المسکرات، تهران، نشر اسلامیه؛ ۱۴- رساله فی النکاح و
 مختصری از شکیات، خطی.

وی در سال ۱۳۹۹ ق در بروجرد دار فانی را وداع گفت و در قبرستان جهان آباد بروجرد
 در خاک آرمید.^۱

۲) شیخ محمدحسین نجفی عاملی

متن استجازه ایشان از قرار ذیل است:

بسمه تعالی؛ به عرض محترم می‌رساند امید است از درگاه قدس ربوبی بوسیله اهل بیت
 رسالت (ع)، پیوسته موفق به خدمات دینیه و علمیه بوده باشید.
 غرض از تصدیع آنکه حضوراً عرض شد حقیر ولع شدیدی دارم نسبت به جمع طروق
 و اسانید مرویات از ائمه اطهار (ع)، اگرچه همان طریق را خودم داشته باشم، و لذا خواستم
 جنابعالی از حضرت آقای والد اجازه‌ای برای حقیر بگیریید و ضمناً آباء ایشان تا جایی که
 می‌دانید و همچنین ولادت و مشایخ و تألیفات و مدّت اقامت ایشان در نجف و تهران و سایر
 خصوصیات را مرقوم بفرمائید، زیاده مصدع نمی‌شوم.

۱. تلخیص از: علمای لرستان بعد از آیت‌الله العظمی بروجردی، ج ۴، ص ۲۸۸-۳۰۸.

و السلام خیر ختام، ۲۰ رمضان ۱۴۰۸ ق.

شهاب الدین الحسینی المرعشی النجفی

این استجازه در تاریخ ۲۰ رمضان ۱۴۰۸ ق خطاب به آیت الله شیخ ضیاء الدین نجفی تهرانی، فرزند آیت الله العظمی شیخ محمدحسین نجفی عاملی نگاشته شده و از ایشان درخواست شده که از پدرشان اجازه ای برای آیت الله العظمی مرعشی نجفی در امور روایت گرفته و فرستاده شود. اجازه ای در پاسخ این استجازه در تاریخ ربیع الثانی ۱۴۰۹ ق صادر شده که متن اجازه در کتاب المسلسلات فی الاجازات^۱ چاپ شده است.

آیت الله العظمی شیخ محمدحسین نجفی عاملی در سال ۱۳۲۱ ق در نجف اشرف به دنیا آمد، مقدمات و سطوح علوم دینی را نزد حضرات آیات: پدر دانشمندشان، سید حسن مدرس در تهران، شیخ عبدالحسین رشتی، میرزا علی ایروانی، شیخ شعبان گیلانی، شیخ محمدحسین تهرانی و میرزا ابوالحسن مشکینی در نجف اشرف آموخت. آنگاه دروس خارج فقه و اصول آیات عظام: سید ابوالحسن اصفهانی، میرزا محمدحسین نائینی، آقا ضیاءالدین عراقی و شیخ محمدحسین غروی اصفهانی را درک و به مدارج عالیہ علمی و اجتهاد نائل آمد و خود به کرسی تدریس دروس عالی و خارج تکیه زد.

از آثار علمی او حاشیه بر کفایة الاصول در دو جلد و حاشیه بر عروة الوثقی را می توان نام برد. وی در سال ۱۴۰۹ ق در مشهد مقدس رضوی دار فانی را وداع گفت و در جوار مرقد امام رضا (ع) به خاک سپرده شد.^۲

۳) شیخ محمد (کوچک) بروجردی

جناب حجت الاسلام و المسلمین سید امیرمحمد حسین مرعشی نجفی (دام توفیقاته)

۱. المسلسلات فی الاجازات، ج ۱، ص ۶۳۶.

۲. همان، ج ۱، ص ۴۵۴.

فرزند آیت الله العظمی سید شهاب‌الدین مرعشی نجفی، از مرحوم آیت الله شیخ محمد (کوچک) بروجردی درخواست اجازه نقل روایت و امور حسبیه نموده‌اند، که متن درخواست از قرار ذیل می باشد:

بسمه تعالی؛ به عرض محترم می‌رساند: دوام صحت و سلامتی و مزید تأییدات آن حضرت را از درگاه ربوبی مسألت می‌نمایم و اگر استعلام از حالات بفرمایید الحمدلله و المنه عارضه از حیث مزاج نیست و به انجام وظیفه مشغولم.

غرض از تصدیق اینکه خواستم تقاضا بکنم چنانکه اگر امکان دارد و زحمتی نباشد يك اجازه نامه روایی و حسبیه بر امورات شرعیه جهت حقیر مرقوم داشته و ارسال بفرمایید، چون مورد نیاز است، امید است که با این نوشتن این اجازه نامه حقیر را مفتخر نمائید و از اینکه مزاحم اوقات سرکار می‌شوم خیلی عذر می‌خواهم.

در خاتمه امیدوارم که حقیر را از دعای خیر فراموش نفرمایید و دعا بفرمایید که خداوند توفیق خدمت به مذهب اهل بیت (ع) را عنایت بفرماید، بیش از این مصدع اوقات شریف نمی‌شوم و السلام علیکم ورحمة الله و برکاته.

از قم - سید امیرحسین مرعشی آیه الله زاده مرعشی نجفی
آیت الله شیخ محمد (کوچک) بروجردی فرزند آیت الله ملا عبدالله صوفی بروجردی در سال ۱۳۲۹ ق در بروجرد به دنیا آمد. تحصیلات مقدماتی و مقداری از سطح را در بروجرد نزد برادرش آیت الله شیخ محمدحسن خراسانی بروجردی و آیت الله العظمی شیخ محمدحسین غروی بروجردی آموخت.

آنگاه به قم مهاجرت نموده و دروس سطح را نزد آیات عظام: محمدعلی ادیب تهرانی، علی اصغر صالحی کرمانی، سید شهاب‌الدین مرعشی نجفی، سید محمد رضا گلپایگانی، شیخ محمد علی اراکی (رسائل)، میرزا محمد معصومی همدانی و سید احمد خوانساری فراگرفت.

در ادامه دروس خارج آیات عظام: شیخ عبدالکریم حائری یزدی، سید محمد حجت کوهکمری، سید حسین طباطبایی بروجردی، سید محمدتقی خوانساری و سید صدرالدین صدر را درک کرده و به درجات عالیّه اجتهاد نائل آمد.

همچنین دروس معقول را از آیات عظام: روح الله موسوی خمینی، شیخ محمد علی شاه آبادی، روح الله کمالوند خرم آبادی و میرزا خلیل کمره‌ای آموخت. ایشان مدتی نیز به نجف اشرف رفته و از محضر آیت الله میرزا عبدالهادی شیرازی تحصیل علم کرد. آنگاه به مشهد مقدس رضوی رفت و محضر آیات: میرزا مهدی اصفهانی و شیخ حسینعلی نخودکی اصفهانی را درک کرد و استفاده کاملی از آنها نمود. سپس به زادگاه خود بروجرد بازگشت و تا آخر عمر شریف خود منشأ خدمات علمی، تربیتی، اخلاقی، اجتماعی و عمرانی فراوان بود.

آثار علمی ایشان عبارت اند از:

۱- مغنی المغنی (۳ ج)؛ ۲- رساله‌ای در زندگی نامه ابن قدامه؛ ۳- رساله توضیح المسائل؛ ۴- زندگی نامه خودنوشت به نام «فردی ناشناخته»؛ ۵- اقبال جاویدان؛ ۶- اصول فقه که تقریرات اصول آیت الله سید محمد حجت کوهکمری می باشد؛ ۷- رساله‌ای پیرامون فضل شعر و شعرا؛ ۸- التذکره لمن کان له قلب.

سرانجام در ۳۱ شهریور ۱۳۷۷ ش در بروجرد دار فانی را وداع گفت و پس از تشییع در قبرستان جهان آباد بروجرد مدفون شد.^۱

بخش چهارم) اجازات

در قسمت اول از این بخش متن تعداد ۱۸ اجازه در ذیل نام ۱۳ نفر از علما آورده می شود:

۱) میرزا احمد سرایی تبریزی

بسم الله الرحمن الرحيم؛ الحمد لله و له الحمد و الصلوة و السلام علی سیدنا و نبینا محمد و علی آله الطاهرين.

۱. سایه سار زعامت، ج ۱، ص ۵۶۳.

و بعد، مخفی نماند آنکه جناب مستطاب، شریعت مآب، مروج الاحکام، ثقة الاعلام، مصباح الظلام، آقای آقا میرزا احمد سرایی (دامت برکاته) از این جانب مجاز هستند در تصدی امور شرعیه حسبیه منوطه به نظر حاکم شرع انور علی الصادع السلام و هم چنین در اخذ وجوه منطبقه بر خودشان از قبیل سهم امام (ع) که به قدر ضرورت معاش خود و من یلوذ به برداشته و بقیه را به مستحقین از اهل علم و سادات برسانند.

و البته برادران ایمانی نعمت وجود شریف ایشان را مغتنم شمرده از برکات انفاس ایشان مستفیض خواهند شد.

و المرجو منه زاد الله فی توفیقاته، الاحتیاط فانه طریق النجاة و ان لاینسانی من الدعاء فی مظان الاجابة و السلام علی من اتبع الهدی و كان ذلك فی شهر جمادی الثانية سنة ۱۳۵۷ ق.

الراجی المستکین: النجفی

آیت الله شیخ احمد سرایی تبریزی در سال ۱۳۲۸ ق در روستای «سرای» از توابع اهر به دنیا آمد. در پانزده سالگی وارد حوزه علمیه تبریز شد و دروس مقدمات را فرا گرفت، آنگاه به قم مهاجرت کرد و دروس سطح را نزد آیات عظام: سید شهاب الدین مرعشی نجفی، شیخ فاضل لنکرانی و شیخ جواد بن میرزا صادق تبریزی آموخت و آنگاه دروس خارج فقه و اصول را نزد آیات عظام: سید صدرالدین صدر و سید محمد حجت کوهکمری تبریزی فراگرفت، سپس به نجف اشرف مهاجرت و دروس آیات عظام: میرزا عبدالهادی شیرازی، سید محسن حکیم، سید محمود شاهرودی نجفی، سید ابوالقاسم خویی و میرزا باقر زنجانی را درک و به مقام اجتهاد رسید.

پس از بازگشت به تبریز، به تدریس دروس عالی و دیگر وظایف دینی پرداخت. وی از علمای تراز اول شهر به شمار می‌آمد.

از آثار علمی او است: ۱- رساله‌ای در احکام حج، ۲- رساله‌ای در احکام صلاة. عاقبت وی در سال ۱۴۰۴ ق در زادگاهش بر اثر سکت قلبی دار فانی را وداع گفت و پس از تشییع باشکوه در تبریز و سپس در قم، در قبرستان ابوحنسین به خاک سپرده شد.^۱

۱. تربت پاکان قم، ج ۱، ص ۳۵۰.

۲) سید امیر محمد حسین علوی طباطبایی بروجردی

مرحوم آیت الله سید شهاب‌الدین مرعشی نجفی برای ایشان دو اجازه در امور حسبیه و نقل روایت و تأییدیه علمی نوشته‌اند که متن هر دوی آنها از قرار ذیل می‌باشد:

* اجازه اول

بسمه تعالی؛ الحمد لله و سلام علی عباده الذین اصطفی.

حضرت مستطاب جلیل السادة الكرام، صفوة الافاضل العظام، حجت الاسلام آقای آقا میرزا محمد حسین علوی طباطبایی بروجردی (دامت برکاته) سنین عدیده را در بلده مقدسه قم، اشتغال به تحصیل علوم شرعیه و اکتساب فضائل نفسانیه داشته تا الحمد لله و الشکر له، حظ کافی، بهره وافی از علم و ورع را واجد و مراتب کمال را حائز گردیده‌اند.

فعلی هذا از جانب داعی مجاز می‌باشند در تصدی امور حسبیه و اخذ سهم امام (ع)، که پس از اخذ، ثلث آن را در معاش متوسط خود و من یعوله و تشریح شرع انور صرف و دو ثلث دیگر را به حقیر ایصال بفرمایند به جهت حوزه علمیه قم، و امید است برادران دینی نعمت وجود محترم معظّم له را مغتنم شمرده و از برکاتشان مستفیض و محظوظ بوده باشند، که حقیقتاً اهل و محل می‌باشند و از ساحت قدس ربوبی دوام تأییدات ایشان را در ترویج مذهب اجداد طاهرین و احیاء مآثر آنها مسئلت می‌نمایم و امید است در مظان دعا این بال و پر شکسته را فراموش نفرمایند.

شهاب‌الدین الحسینی المرعشی النجفی / ۱۳۸۱

* اجازه دوم

بسمه تعالی؛ الحمد لله علی نواله و الصلوة علی محمد و آله.

و بعد لایحقی علی ذوی الالباب انّ فضیلة العالم الجلیل و الحبل النبیل، صفوة الافاضل الكرام و سلالة الميامین الاعلام، حجة الاسلام، المیرزا محمد حسین العلوی الطباطبایی البروجردی (ادام الباری ایّامه و اسعد اعوامه)، ممّن جدّ و اجتهد اتعب النفس و بذل النفیس

فی اقتناء الفضائل و اقتناص المکارم، حتی اصبح بحمد اللّٰه تعالی ممّن ذلّت له شوامس المعانی و لانت لديه معاضل الاسس و المبانی، مشفوعة بالورع و التقی، مقرونة بالتروی و الحجی، فلیحمد ربّه و لیشکره علی هاتین النعمتین الجسیمتین و الموهبتین الفخیمتین و هو مجاز من الداعی فیما لیس لغير حکّام الشرع التصدّی فیہ، و فی اخذ الحقوق المنطبقة علیه، و ان یصرف ثلثها فی معاشه المتوسط و معاش من یعوله كذلك، و ارسال البقیة الینا لادارة شئون المحصلین و تأمین معایش جیوش الدین و روادّ العلوم الشرعیة. و السلام علیه و علی اخوانی المؤمنین خیر ختام.

حرره خادم علوم اهل البيت: شهاب الدين الحسيني المرعشي النجفي

پیشتر شرح حال مختصر آیت الله سید امیر حسین علوی طباطبایی بروجردی، در بخش اول این مقاله گذشت.

میراث شهاب

هشتاد سند مکتوب تازویاب
منتشر نشده از آیت الله العظمی
مرعشی نجفی (ره)

۳) شیخ شکر الله حسینی بروجردی

* اجازه اول

بسمه تعالی؛ بعد الحمد و الصلوة لاجلها و مستحقها.

مخفی نماند آنکه جناب مستطاب مروج الاحکام، عماد الاعلام، ذخر الافاضل الکرام، آقای آقا شیخ شکر الله حسینی (دامت برکاته) از جانب حقیر مجازند در امور شرعیه و در اخذ سهم امام (ع) بقدر معاش متوسط الحال خود و من فی عیلولته مراعیاً للاحتیاط. و نیز مجازند در نقل اخبار از کتب معتبره شیعه.

و امید است برادران دینی از بیانات و برکات ایشان محفوظ و مستفیض بوده باشند. در خاتمه ملتمس دعا از ایشان و آنها می‌باشم. و السلام علی من اتبع الهدی، فی ۲۵ جمادی الثانی ۱۳۸۹ ق.

شهاب الدین الحسینی المرعشی النجفی

* اجازه دوم (تایید اجازه اول)

بسمه تعالی شأنه؛ جناب معظم له بنحو مذکور در متن مجاز می‌باشند و در خصوص سهم مبارک امام (ع) تا ثلث صرف بنمایند و دو ثلث دیگر را به نزد اینجانب ارسال بدارند. مشهد مقدس ۲۱ / ۱۰ / ۱۳۹۷ ق؛ عبدالله شیرازی

حجت الاسلام والمسلمین شیخ شکر الله حسینی بروجردی، در سال ۱۳۱۶ ش در بروجرد به دنیا آمد. دروس مقدمات سطح را در بروجرد نزد آیات: سید عبدالحسین خندانانی بروجردی، شیخ علی جواهری نجفی بروجردی، شیخ احمد فیضی بروجردی به اتمام رسانده، آنگاه به قم مهاجرت کرد و سالها از درس آیت الله العظمی مرعشی نجفی استفاده نمود.

آنگاه به بروجرد بازگشت و ضمن تدریس دروس ادبیات به درس حضرات آیات: شیخ علی محمد نجفی ونایی بروجردی و شیخ محمد (کوچک) بروجردی حاضر و استفاده کاملی نمود. مشایخ ایشان آیات عظام: سید شهاب الدین مرعشی نجفی، سید حسین فقیه سبزواری،

سید موسی شبیری زنجانی، ناصر مکارم شیرازی، محمد فاضل لنکرانی، شیخ محمد تقی بهجت فومنی، شیخ حسینعلی منتظری می‌باشند.

وی هم اکنون امام جماعت مسجد امیرالمومنین (ع) در بروجرد می‌باشد.^۱

۴) سید حسن نجفی هرسینی کرمانشاهی

این اجازه در مورد امور حسبیه صادر شده است:

بسم الله الرحمن الرحيم؛ الحمد لله على افضاله و نواله و الصلوة و السلام على سيدنا محمد وآله.

و بعد؛ مخفی نماند آنکه جناب مستطاب مروج الاحكام، سليل الكرام، ذخر السادة العظام، ثقة الاسلام آقای آقا سید حسن نجفی اصفهانی (دام تأییده) از این جانب مجازند در امور شرعیه و در اخذ سهم مبارك امام (ع) و سهم سادات و نذورات و مجهول المالك و لقطه و صدقات و زکوات و غیرها که پس از اخذ ثلث آن وجه را در محل به فقراء اهل علم و سادات و من فی عیلولته صرف نموده و دو ثلث دیگر را به حقیر فرستاده و قبض رسید گرفته و به صاحبان وجه بدهند.

امید است احتیاط را در هر حال مراعات کرده و خداوند تعال را در نظر داشته باشند. البته برادران دینی نعمت وجود ایشان را مغتنم شمرده و از برکات و بیانات معظم له مستفیض شده، حقیر را از دعای خیر فراموش نفرمایند.

فی ۲۰ ذی قعدة ۱۴۱۰ ق شهاب الدین الحسینی المرعشی النجفی
الاحقر محمدتقی البهجت؛ ذی الحجة ۱۴۱۵ ق مطابق با ۵ / ۳ / ۱۳۷۴ ش

حجت الاسلام و المسلمین سید حسن نجفی هرسینی کرمانشاهی، فرزند آیت الله سید محمد نجفی اصفهانی لرستانی هرسینی است که در هرسین به دنیا آمد.

۱. مصاحبه نگارنده با حجت الاسلام والمسلمین شیخ شکرالله حسینی بروجردی.

او مقدمات و سطوح حوزه را ابتدا در زادگاهش نزد آیات: شیخ فرج‌الله کاظمی مومبندی نورآبادی لرستانی، سید محمد نجفی اصفهانی لرستانی هرسینی و شیخ محمدحسن حجتی هرسینی کرمانشاهی آموخت، آنگاه به کرمانشاه رفت و ادامه دروس سطح و خارج خود را از محضر حضرات آیات: سید مرتضی نجومی کرمانشاهی، شهید شیخ عطاءالله اشرفی اصفهانی و شیخ محمدرضا کاظمی مومبندی نورآبادی و برخی دیگر فرا گرفت تا آنکه خود از فضلاء گشت. هم اکنون به امامت جماعت یکی از مساجد کرمانشاه (مسجدی که محل دفن استادش آیت الله شیخ محمد رضا کاظمی نورآبادی لرستانی است) و تدریس در حوزه علمیه آن شهر اشتغال دارد.^۱

۵) شیخ علی کاظمی مومبندی نورآبادی لرستانی

بسم الله الرحمن الرحيم؛ الحمد لله رب العالمين و الصلوة و السلام على سيدنا محمد و آله الطاهرين.

و بعد؛ مخفی نماند اینکه جناب مستطاب مروج الاحكام، ذخر المحصلين الكرام، عماد الاعلام، آقای شیخ علی آقای آقازاده مرحوم مبرور خلد مقام آیت الله آقای شیخ فرج الله (قدس سره) از جانب حقیر مجاز و مأذون می‌باشند در تصدی امور حسیه و در اخذ سهم مبارك امام (ع) و صرف يك ثلث آن در احتیاجات خود و عائله مرحوم معظم له و من فی عیلولته و ایصال دو ثلث آن به اینجانب برای احتیاجات اهل علم و مروجین دین مبین اسلام (کثر الله امثالهم).

و همچنین مجاز است در نقل روایات از کتب معتبره عند الاصحاب (رضوان الله علیهم) بطرفی المتعددة الفقهية الى المعصومين (صلوات الله علیهم اجمعین) و اوصیه بملازمة التقوى و سلوك الاحتیاط و ان لا ینسانی عن صالح الدعوات و امید است مؤمنین نعمت وجود ایشان را مغتنم شمرده و از علم و اخلاق و مواعظ ایشان مستفیض شوند. و السلام علیکم و رحمة الله و برکاته. ۲۴ محرم الحرام سنة ۱۳۸۳ ق.

شهاب الدین الحسینی المرعشی النجفی

۱. مصاحبه نگارنده با حجت الاسلام و المسلمین سید حسن نجفی هرسینی کرمانشاهی.

مجاز این اجازه، آیت الله شیخ علی آل کاظمی لرستانی فرزند آیت الله شیخ فرج الله کاظمی موموندی نورآبادی لرستانی در سال ۱۳۱۵ ش در هرسین به دنیا آمد. مقدمات را در زادگاهش نزد والد دانشمند خود آموخت و آنگاه به خرم آباد رفت و یک سال از محضر آیت الله حاج آقا روح الله کمالوند استفاده نمود.

در سال ۱۳۳۹ ش به قم مهاجرت کرد و دروس سطح خود را در نزد آیات: شیخ محمد رضا آدینه‌وند طرحانی لرستانی، شیخ رحمت الله فشارکی، غلامرضا صلواتی اراکی، ابوالقاسم خزعلی بروجردی، سید محمد باقر سلطانی طباطبایی بروجردی، محمد فاضل لنکرانی، حسین نوری همدانی تکمیل نمود.

آنگاه دروس خارج خود را از آیات عظام: سید شهاب الدین مرعشی نجفی، سید محمد رضا گلپایگانی، سید کاظم شریعتمداری تبریزی و شیخ محمد علی اراکی و روح الله موسوی خمینی آموخت. همچنین معقول را در حدّ اسفار از علامه جوادی آملی فراگرفت.

آثار و تألیفات وی عبارت اند از:

- ۱- شرح منطق کبری؛ ۲- تفسیر قرآن کریم، (۲۰ جلد)؛ ۳- شرح رساله الحقوق امام سجاد (ع)؛ ۴- اسلام در عصر فضا؛ ۵- حقایق و افسانه‌ها؛ ۶- چرا به زیارت بقیع می‌رویم؟؛ ۷- سی درس از نهج البلاغه؛ ۸- سی درس از تجوید؛ ۹- انسان در پرتو اسلام؛ ۱۰- حاشیه بر مناسک حج؛ ۱۱- خدمات جمهوری اسلامی؛ ۱۲- شهید انقلاب اسلامی؛ ۱۳- چرا و چگونه نماز بخوانیم؛ ۱۴- سیره معصومین (ع)؛ ۱۵- جایگاه شیعه در قرآن؛ ۱۶- زندگی‌نامه مرحوم آیت الله شیخ فرج الله کاظمی؛ ۱۷- عنکبوت شام؛ ۱۸- شیخ در جبهه (۲ جلد)؛ ۱۹- شهید شیرودی؛ ۲۰- شهید سیزده ساله؛ ۲۱- کتاب نوزده؛ ۲۲- عنصر فضیلت؛ ۲۳- طاغوت زمان؛ ۲۴- سفری به رُم؛ ۲۵- دختر سر راهی و چند داستان عبرت‌آمیز برای نوجوانان؛ ۲۶- بابا شیخ در جبهه؛ ۲۷- امام علی علیه السلام در قرآن، (۲ جلد)، ۲۸- آفات زبان؛ ۲۹- چهل حدیث؛ ۳۰- پرتو اسلام؛ ۳۱- امام مهدی علیه السلام ساحل سبز امید؛ ۳۲- راه سوم در موضوع قیام مقدس امام حسین علیه السلام؛

۳۳- شرح «معالم الاصول»؛ ۳۴- شرح «عوامل» ملا محسن فیض کاشانی؛ ۳۵- شرح «مغنی اللیب»؛ ۳۶- ملاک الانفعال فی عدم الانفعال ماء القلیل؛ ۳۷- رساله طهارت اهل کتاب؛ ۳۸- حقایق و اباطیل؛ ۳۹- یکتا خدای جهان آفرین؛ ۴۰- مناظره مسلمان و داروین؛
و...

او در ۹ شهریور ۱۳۹۴ ش در تهران دار فانی را وداع نمود و پس از تشییع در تهران و سپس در نورآباد لرستان و سپس در قم در قبرستان گلزار شهدای علی بن جعفر (ع) قم در کنار مزار مادر خود به خاک سپرده شد.^۱

۶) شیخ عبدالرحمان محمدی هیدجی

بسمه تعالی؛ الحمد لله الذی اجاز لنا و التحذیر بالآله و روایة مواهبه و آلائه و الصلوة و السلام علی نبی الرحمة و شفیع الامة و علی آله المیامین مصابیح الدجی و ائمة الوری.
و بعد؛ قد استجاز منی فی روایة الآثار المرویة عن الائمة الهداة و السادة و الحماة المودعة فی (...). اصحابنا الکرام، الولد البارّ و الخلیل بالمصافات الربانیة، ذخر الافاضل الاعلام، الکریم الاسلام، الشیخ عبدالرحمان الهیدجی (ادام الله ایامه و حقق اماله) فانه ممّن اکب علی تحصیل المآرب الدینیة و اقتناء المسائل الشرعیة حتی ابرع و فاق و ترعرع، کثره الله امثاله و اسعد اعوامه و حیث وجدته اهلاً لذلك و جديراً بما هنا لك، فاجزت له ان یروی عنی ما ارویه عن مشایخی العظام، اعلام الاسلام، اعماد الأنام، عدتهم تربو علی المآئین، ذکرتهم فی کتابی المسلسلات.

فمن تلك الطرق، ما ارویه عن استاذی العلامة، آية الباری، خريت علم الحديث و مقدماته مولای ابی محمد السید حسن صدر الدین الموسوی الکاظمینی، المتوفی سنة ۱۳۵۶ ق عن جماعة منهم: استاذه الفقیه العلامة الشیخ محمدحسین الکاظمینی صاحب کتاب هداية الانام فی شرح شرایع الاسلام عن جماعة منهم: استاذه الفقیه فخر الشیعة الامامیة الشیخ

۱. مصاحبه نگارنده با آیت الله شیخ علی آل کاظمی.

محمّد حسن النجفي صاحب الجواهر المتوفى سنة ١٢٦٦ ق، عن جماعة منهم، استاذة الفقيه السيد محمّد جواد الحسيني العاملي صاحب مفتاح الكرامة، عن جماعة منهم: العلامة الفقيه السيد محمّد مهدي النجفي بحر العلوم صاحب الدرّة، عن جماعة منهم: استاذة فقيه آل الرسول الشيخ يوسف بن احمد البحراني صاحب الحقائق، عن جماعة منهم: العلامة المولى محمّد رفيع الجيلاني نزيل مشهد الرضا (ع)، عن جماعة منهم: غوّاص تيّار الانوار، و مستخرج لثالي الآثار مولانا العلامة المجلسي، بطرقه التي اوردها في خاتمة البحار و أول شرح الاوّل. و ممّن اروى عنه: البحر الماهر في علم الحديث و مقدّماته، خاتم خدام هذا العلم الشريف، الآية الزّاهرة، الحاج الشيخ محمّد باقر البيرجندي، صاحب كتاب وثيقة الفقهاء و غيره، من جماعة منهم: استاذة مركز الرواية و قطب رحي الاجازة، السند الثبت الثبت المجيد في التأليف و التصنيف المجيد، محمّد باقر البيرجندي عن مولانا الحاج ميرزا حسين التّوري (نور الله مرقدّه) بطرقه التي اوردها في خاتمة المستدرک، منها: مما يرويه عن استاذة المتأخرين الهمام المقدم، الذي اصبحت كلماته محط الانظار المحققين و سرح افكار المدققين، مولانا علم التقى الحاج الشيخ مرتضى الانصاري الدزفولي النجفي، المتوفى سنة ١٢٨١ ق، عن جماعة منهم: استاذة العلامة في الفنون المتنوعة، مولانا الحاج ميرزا احمد التراقي صاحب المستند، عن جماعة منهم: استاذة العلامة الحاج ملا مهدي التراقي صاحب كتاب جامع السعادات، عن جماعة منهم: استاذة و استاذ الكل مولانا الآقا محمّد باقر الوحيد البهبهاني، عن جماعة منهم: والده العلامة المولى محمّد اكمل، عن جماعة منهم: العلامة المدقّق المولى ميرزا محمّد بن حسن الشيرواني، صاحب حاشية المعالم، عن جماعة منهم: مولانا العلامة المجلسي (قدس سره) بطرقه التي مرّت الاشارة اليها.

و ممّن اروى عنه: الوالد العلامة، شرف العترة و فخر الأسرة، جرثومة الورع و التقى، العالم البحاثه، آيت الله السيد شمس الدين محمود الحسيني المرعشي المتوفى سنة ١٣٢٨ ق، عن جماعة منهم، والده العلامة، السيد شرف الدين علي، سيد الحكماء و الاطباء، المتوفى سنة ١٣١٦ ق، عن جماعة منهم: استاذة المحقق العلامة، الحاج السيد محمّد

المشتهر بالمنجم، لتبحره فى الفكليات، عن جماعة منهم: شيخه الاستاذ صاحب الجواهر بطريقه.

و مّمّن اروى عنه: العلامة المجاهد، المصنّف المؤلف فى اكثر العلوم، آيت الله السيد محسن الامين الحسينى العاملى، نزيل دمشق الشام، صاحب كتاب اعيان الشيعة وغيره، عن جماعة منهم: استاذه العلامة، الشيخ محمّده آل نجف النجفى، صاحب كتاب الرّجال و غيره، عن جماعة منهم: استاذه صاحب الجواهر بطريقه.

و مّمّن اروى عنه: العلامة المجاهد، الحامى عن المهدب، سيف الله المسلول على أعداد آل الرّسول، آيت الله مولانا السيد ناصر حسين الموسوى اللّكهنوى الهندى، عن جماعة منهم: محيى المذهب الجعفرى، آيت الله الباهرة و نافلة الائمة الميامين، مولانا السيد حامد الحسين، صاحب كتاب العبقات، عن جماعة منهم: العلامة المحقق، السيد حسين سيد العلماء التّقوى الهندى، عن جماعة منهم: اخوه العلامة، السيد محمّد سلطان العلماء، عن جماعة منهم: والده العلامة، السيد على المشتهر به دلدار على صاحب كتاب عماد الاعلام فى علم الكلام، عن جماعة منهم: شيخه الاستاذ، الميرزا ابوالقاسم المحقق القمى، صاحب القوانين، عن جماعة منهم: استاذه البهبهانى، بطريقه هذا ما وسع المجال، مذكرة من الطرق و الاسانيد، الى ارباب الكتب الاربعة و غيرهم من جملة احاديث الأئمة.

فلجناب المستجيز ان يروى عنى تلك الرّوايات الشريفة بهذه الطّرق المذكورة و غيرها ممّا لم اذكرها، مراعيًا لما عليه الرّواية من التّشبّث فى مقام التّقل و رعاية المرايا عند النقل بالمعنى و ارجو منه (دام علاه و زيد فى درسه و تقاه) ان لا ينسانى من صالح الدّعاء فى مظان الامان و اوصيه و نفسى بتقوى الله فى رعاية المحارم و عدم الارتياح فى حمى الشبهات و ان لا يكثر من معاشره اهل الزمان و الحضور فى نواديهم، فآته مما يتفق و من لا ابتلى الانسان بذكر سوء المؤمن و ايداء العباد و البهت فى حقهم على ذلك و السلام على من اتبع الهدى و نهى التّفس عن الهوى.

مجله

فصلنامه تخصصى كتابخانه و نسخه شناسى
سال نهم و هشتم شماره ۱۰۴
تابستان ۱۴۰۰

حرره الزاجی المستکین ابوالمعالی شهاب‌الدین الحسینی المرعشی النجفی حامدا
مصلیاً مسلماً ببلدة قم المشرفة حرم الأئمة.

مجاز این اجازه، آیت الله شیخ عبدالرحمن محمدی هیدجی در سال ۱۳۰۴ ش در هیدج
از توابع زنجان، در خانواده‌ای اهل علم به دنیا آمد. مقدمات را در زادگاه خود نزد ملا محمد
حسین فحیمی آموخت و آنگاه در سال ۱۳۶۱ ق به قم مهاجرت و سطوح را نزد آیات: سید
شمس‌الدین کاظمی هیدجی و شیخ موسی عباسی زنجانی فرا گرفت و پس از آن دروس
خارج را از آیات عظام: سید حسین طباطبایی بروجردی و سید محمد حجت کوه‌کمری
آموخت تا به درجات عالیہ علمی نائل آمد.
او در سال ۱۳۷۷ ق به زادگاه خود بازگشت و تا سال ۱۴۰۰ ق در آنجا به خدمات علمی
و اجتماعی و دیگر وظایف دینی پرداخت.

از آثار و تألیفات او کتابهای: ۱- الحجة علی فصل الخطاب فی ابطال قول بتحریف
الکتاب، ۲- النسب فی الفروع الفقهية، ۳- درة التاج فی حقیقة المعراج، ۴- اندیشه‌های
روشن، ۵- ارزنده‌ترین میراث، ۶- حسن الثواب فی تفسیر فاتحة الکتاب، ۷- الهادی
السفينة الی البحار (۳ ج)، ۸- غوص البحار و لئالیها، ۹- تجرید البحار عن سوی
الاحادیث والأخبار، ۱۰- مشایخ الاجازات، ۱۱- اساس کامیابی، ۱۲- عوامل صلاح و فساد،
۱۳- مکتب درخشان، ۱۴- دیوان اشعار به نام: تازه خرماي طبق، ۱۵- زنده‌های خاموش
و روان‌های بیدار، ۱۶- وقایع الایام، ۱۷- شرح حال حکیم هیدجی، ۱۹- شرح نامه ۳۱
نهج البلاغه، ۲۰- حل المسایل فی ترکیب العوامل، ۲۱- چهل حدیث مستند در اخبار آخر
الزمان، ۲۲- چهل حدیث مرسل در اخبار ملاحم را می‌توان نام برد.

عاقبت او در سال ۱۳۷۹ ش دار فانی را وداع گفت و در قبرستان ابو‌حسین قم به خاک

سپرده شد.^۱

۱. اختران فضیلت، ج ۱، ص ۷۳۰.

۷) سید عنایت‌الله علوی خوانساری الیگودرزی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ؛ الحمد لله رب العالمین و الصلوة و السلام علی سیدنا محمد و آله الطاهرين.

و بعد؛ مخفی نماند آنکه جناب مستطاب ثقة الاسلام آقای آقا سید عنایت‌الله علوی (دامت برکاته) مجازند در اخذ سهم مبارك امام (ع) و دست گردان مؤمنین و پس از اخذ ثلث، آن را در ترویج دین و معاش خودشان صرف و دو ثلث دیگر را به حقیر رسانیده، قبض رسید اخذ نموده و به صاحبان وجه برسانند. و نیز مجازند در نقل اخبار و روایات از ائمه اطهار (ع) از کتب معتبره و معتمده شیعه (رضوان الله تعالی علیهم).

امید است برادران دینی از مقام شامخ ایشان تجلیل نموده و از برکات و بیانات و مواعظ وافیه ایشان محظوظ و مستفیض بوده باشند.

در خاتمه حقیر را از دعای خیر در مظان اجابت فراموش نفرمایید و السلام علی من اتبع الهدی به تاریخ ۲۸ شهر شوال المکرم سنه ۱۳۹۶.

شهاب الدین المرعشی النجفی

حجت الاسلام و المسلمین سید عنایت‌الله علوی خوانساری الیگودرزی، نوه آیت الله سید محمد مهدی علوی خوانساری و از خاندان معروف علوی خوانسار بوده که در همان شهر به دنیا آمد. تحصیلات مقدماتی و سطح و خارج را در نزد علمای خوانسار آیات: سید حسین علوی خوانساری، سید محمد علی ابن الرضا خوانساری، سید مهدی غضنفری خوانساری و... آموخت و چندین سال در مدرسه آیت الله علوی خوانسار به تدریس دروس مقدمات و سطح پرداخت.

آنگاه زادگاه خود را ترك گفته و تا کنون نزدیک سی سال در الیگودرز سکنی گزیده و از ائمه جماعت و خطباء و فضلاء و مدرسین شهر الیگودرز به شمار می‌آید.

۸) شیخ غلامرضا بیان محمودیان بروجردی

بسم الله الرحمن الرحيم؛ الحمد لله رب العالمين و الصلوة و السلام على سيدنا محمد و آله الطاهرين و لعنة الله على اعدائهم اجمعين.

و بعد؛ مخفی نماند آنکه جناب مستطاب ذخر الوعاظ و المتکلمین، فخر الاقطاب السالفین، صفوة الفضلاء و الراشدين، آقای شیخ غلامرضا محمودی بیان (دامت افاضاته) از قیل الاحقر مجاز و مأذون می باشد، در تصدی امور حسبیه و در اخذ سهم مبارک امام (ع) و سایر وجوه منطبقه به قدر معاش و من فی عیلولته و همچنین در نقل روایات از کتب معتبره و معتمده عند الاجابات بطرقی المتعدده.

و امید است که ان شاء الله مؤمنین و متدینین از بیانات و مواعظ و نصایح و اخلاقیات و ملکات فاضله ایشان استفاده کامل نمایند، و وجودشان را مغتنم بشمارند، و اوصیه بملازمة التقوی و سلوک سبیل الاحتیاط و السداد و الرشاد و ان لاینسانی عن صالح الدعوات، سیما فی المظان و الامان، کما لا انساه ان شاء الله تعالی و السلام علیه و علی جمیع اخواننا المؤمنین. ۲۸ جمادی الثانية سنة ۱۳۸۲ ق.

شهاب الدین الحسینی المرعشی النجفی

حجت الاسلام و المسلمین شیخ غلامرضا محمودیان بیان بروجردی، فرزند حجت الاسلام و المسلمین غلامحسین بیان الواعظین بروجردی، در سال ۱۳۰۴ ش در بروجرد به دنیا آمد. دروس مقدمات تا خارج را در بروجرد و قم و نجف اشرف نزد آیات عظام: سید حسین طباطبایی بروجردی، شیخ علی محمد نجفی ونایی بروجردی، شیخ بهاءالدین حجتی بروجردی، شیخ احمد فیضی بروجردی، شیخ علی جواهری بروجردی، شیخ محمد (کوچک) بروجردی، سید عبدالحسین خدانی بروجردی، شیخ حسن کمره‌ای بروجردی، روح الله موسوی خمینی، سید محسن حکیم تکمیل و به درجات عالیّه نائل آمد. از مشایخ اجازه روایت او حضرات آیات: آقا بهاءالدین حجتی بروجردی و شیخ محمد

فاضل لنکرانی را می‌توان نام برد. او از خطبای بسیار معروف و مهم بروجرد بود.^۱ وی در سال ۱۳۸۵ ش در بروجرد وفات و در قبرستان جهان آباد بروجرد، بخاک سپرده شد.

۹) شیخ غلامرضا مولانا بروجردی

ایشان از مرحوم آیت الله العظمی مرعشی نجفی دارای دو اجازه نقل روایت و امور حسبیه می‌باشد و متن یکی از آنها از قرار ذیل می‌باشد و اجازه دوم از همان اجازه‌های مفصل ۲۹ صفحه‌ای است که تاریخ صدور اجازه، ماه ذی الحجة ۱۴۰۹ ق است.

* اجازه اول

بسم الله الرحمن الرحيم؛ الحمد على نواله و الصلوة و السلام على محمد و آله. و بعد؛ مخفی نماند اینکه حضرت مستطاب، نخبه الفضلاء الكرام، مروج الاحكام، ذخر الاسلام، آقای آقا شیخ غلام رضا مولانا بروجردی (دامت برکاته) از جانب حقیر مأذون و مجازند در امور حسبیه و در اخذ مظالم و زکوة و سهم مبارك امام (ع) به قدر معاش اقتصادی خود و من فی عیلولته.

و اجزت له أن یروی عن الاحادیث الشریفة المودعة فی کتب الاصحاح بطرقی الکثیرة المنتهية الى المعصومین (ع) و اسئله (دام علاه) ان لا یترک سبیل الاحتیاط و منهج الرشاد و السداد و أن لا ینسانی من صالح الدعوات فی المظان الاجابات.

و امید است که عموم برادران دینی نعمت وجود ایشان را مغتنم شمارند و السلام خیر

الختام. رجب ۱۳۸۱ ق

شهاب الدین المرعشی النجفی

۱. مصاحبه نگارنده با حجت الاسلام و المسلمین شیخ غلام رضا محمودیان بیان بروجردی، بروجرد ۱۳۷۹ ش.

* اجازہ دوم

متن ابتدا و انتہای این اجازہ از قرار ذیل است:

بسم اللہ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ؛ الحمد لله على نواله و الصلوة و السلام على محمد و آله.
و بعد؛ يقول خادم علوم اهل البيت، اللانذ العانذ بهم، المنیخ مطیته بابوابهم السنیة، النابذ
لكلّ وليجة دونهم و كلّ مطاع سواهم، المشرف بالانتساب اليهم، العبد المضطرّ المستكين،
ابوالمعالی السید شهاب الدین الحسينی المرعشی النجفی، اخرجہ باریه عن الدنیا مع
ولايتهم و حشره تحت لوائهم آمین آمین.

انه لما كان علم الحديث بفنونه و شعوبه من اهمّ العلوم الاسلامیة و الفضائل الهامة،
توجّهت اليه انظار الفطاحل و الفحول و انصرفت هممهم نحوها، فكم ترى من محدث و
حافظ و حاكم و امير، ولله درهم و عليه اجرهم، حيث لم يألوا الجهود و المساعي في الضبط
و التنسيق و التجميل و التدوين و الفوا الجوامع الكبار و الصغار.

و بعد؛ لما كان الانسلاک في سلسلة رواة احاديث ساداتنا، ائمة الهدى و مشتاكى الانوار
في الدجى (ع)، و الانخراط في زمرة المحدثين عنهم، مما يتنافس فيه المتنافسون و تهوى اليه
الافتدة من كلّ فج عميق.

استجاز عتی حجت الاسلام الحاج الشيخ غلام رضا مولانا (دام تاييده) في روايته تلك
الآثار المعنعة الموصولة المتصلة المودعة في جوامع الحديث من الكتب الاربعة و غيرها من
الزبر المؤلفة في هذا الشأن ...

حرّره بقلمه و بنانه وقاه بقلبه و لسانه، العبد الكئيب، مقصوص الجناح بايدي الحساد،
اعداء ذرية الرسول، ابو المعالی شهاب الدين الحسينی المرعشی النجفی، احیی الله قلبه
بذكره و اذاقة حلاوة مناجاته.

في صبيحة يوم الأربعاء و ثمانين طول من شهر ذی الحجة سنة ١٤٠٩ ق الهجرة القمرية،
ببلدة قم المشرفة، حرم الائمة الاطهار و عش آل محمد (ع) حامداً مصلياً مسلماً مستغفراً.
شهاب الدين الحسينی المرعشی النجفی

ميراث شهاب

مرعشی نجفی (ره)
مستشرق نشده از آیت الله العظمی
هشتاد سند مکتوب تازویاب

آیت الله شیخ غلامرضا مولانا بروجردی، فرزند حجت الاسلام و المسلمین شیخ علی اکبر مولا بروجردی، در سال ۱۳۰۶ ش در بروجرد به دنیا آمد. دروس مقدماتی و سطح را در بروجرد نزد آیات: سید محسن شریعتمداری بروجردی، میرزا لطف الله فقهی بروجردی، سید عبدالحسین خندانی بروجردی، شیخ علی جواهری نجفی بروجردی، شیخ محمد غروی بروجردی، شیخ بهاء الدین حجتی بروجردی و سید اسماعیل حسینی گلپایگانی بروجردی آموخت.

او برای ادامه تحصیلات، به قم مهاجرت کرد و به دست آیت الله العظمی بروجردی ملبس به لباس روحانیت شد و دروس خارج آیات عظام: سید شهاب الدین مرعشی نجفی، سید محمد رضا گلپایگانی را درک کرد. سپس به مدت یک سال به نجف اشرف رفته و از محضر آیت الله سید ابوالقاسم خوبی به صورت پراکنده استفاده نمود. در ادامه به بروجرد بازگشت و در آنجا از محضر آیات عظام: شیخ علی محمد نجفی ونایی بروجردی و سید علی بهبهانی رامهرمزی استفاده کرد.

او در خطابه و منبر شهرتی بسزا در داخل و خارج از کشور داشت.

مشایخ اجازه روایت و امور حسبه او آیات عظام: شیخ آقا بزرگ طهرانی، شیخ لطف الله صافی گلپایگانی، سید محمد رضا گلپایگانی، سید عبدالهادی شیرازی، سید شهاب الدین مرعشی نجفی، سید کاظم شریعتمداری تبریزی، سید محمد روحانی قمی، سید صادق روحانی قمی، سید علی بهبهانی رامهرمزی، سید محمد شیرازی، شیخ محمد فاضل لنکرانی، حسین نوری همدانی، ناصر مکارم شیرازی، جواد غروی علیاری تبریزی، سید محسن حکیم، سید محمود شاهرودی نجفی، سید محمد هادی میلانی و شیخ علی محمد نجفی ونایی بروجردی بودند.

آثار و تالیفات ایشان عبارت اند از: ۱- درسهایی از توحید؛ ۲- تصحیح و تعلیق تفسیر صراط مستقیم (۶ ج)؛ ۳- تعریب و تخریج و تعلیق بر عباقات الانوار (۱۱ ج)؛ ۴- تاریخ بروجرد (۳ ج)؛ ۵- الخاتم لوصی الخاتم؛ ۶- سخنوران بروجرد (۲ ج)؛

۷- دایرة المعارف عربی، (مجلدات متعدد)؛ ۸- الاوائل به نهج جدید؛ ۹- كشكول؛
 ۱۰- تخريج و تحقيق كتاب «الطالب فى شرح المكاسب»؛ ۱۱- المنظومة الفارسية فى
 تفسير القرآن الكريم (فى بحر الهزج المسدس المخروب)؛ ۱۲- المنظومة العربية فى
 فقه اللمعة الدمشقية؛ ۱۳- فهرست الاسماء و الالقاب و الكنى؛ ۱۴- المواعظ و الخطب،
 (۵ ج)؛ ۱۵- تحقيق و تعليق و مقدمه بر كتاب «حلیة الابرار فى احوال محمد و آله
 الاطهار»؛ (۶ ج)؛ ۱۶- نظم چهل حدیث از حضرت جواد علیه السلام؛ ۱۷- دیوان اشعار،
 (عربی و فارسی)؛ ۱۸- زندگی نامه مرحوم آیت الله العظمی حاج آقا حسین طباطبایی
 بروجردی به همراه ذکر نام و زندگی عده ای از شاگردان ایشان در اصفهان و نجف و
 بروجرد و قم، (۳ ج)؛ ۱۹^۱- تحقيق كتاب «محاضرات فى الدين و التاريخ و الادب»؛
 ۲۰- تبلیغ و ترویج دین و نشر معارف اهل بیت علیهم السلام از طریق منبر؛ ۲۱-
 فرهنگ سخن (۵ ج)؛ ۲۲- فهرس الرجال؛ ۲۳- نظم كتاب رجال آیت الله علیاری
 تبریزی؛ ۲۴- مقدمه ای مفصل بر تفسیر آیت الله حاج شیخ محمدابراهیم نجفی
 ونایی بروجردی؛ ۲۵- تحقيق كتاب «الحاشية الى كفاية الاصول» اثر بهاء الدين
 حجتی بروجردی، که تقریر دروس آیت الله العظمی حاج آقا حسین طباطبایی بروجردی
 می باشد؛ ۲۶- رساله ای مفصل تحت عنوان «المفسرون» که در ابتدای جلد اول تفسیر
 «الصراط المستقیم» چاپ شده است.

ایشان در ۲۸ اسفند ۱۳۹۴ ش در بروجرد دار فانی را وداع و پس از تشییع در قبرستان
 جهان آباد بروجرد آرمید.^۲

۱۰) میرزا محمد عبداللهی اشلقی میانجی

این اجازه امور حسبه است که در سال ۱۳۷۲ ق، یعنی هشت سال قبل از وفات آیت الله
 العظمی بروجردی (ره) صادر شده است و متن آن از قرار ذیل است:

۱. این کتاب در سه دفتر مجزا کتابت شده و نسخه خطی آن نزد فرزند ایشان موجود است و نگانده آن را در نزد آن
 مرحوم مشاهده کرده ام.

۲. تلخیص از کتاب گوهر معرفت.

بسمه تعالی، الحمد لله علی نواله و الصلوة علی محمد و آله.

و بعد؛ مخفی نماند آنکه جناب مستطاب شریعت مآب، مروّج الاحکام، ثقة الاعلام، ذخر الافاضل الکرام، آقای آقا میرزا محمد عبداللهی اشلقی میانجی (دامت برکاته) از جانب حقیر مجاز هستند در تصدی امور شرعیه و اخذ وجوه منطبقه بر خودشان، از قبیل سهم امام (ع) و مظالم و زکوات و مجهول المالك و صدقات به قدر معاش متوسط خود و من فی عیلولته و المرجو من جنابه الاحتیاط فی ذلك و ان لاینسانی من الدعاء فانی مفتقر الیه فی حیوتی و بعد الممات.

و بدیهی است مؤمنین نعمت وجود ایشان را مغتنم شمرده و از برکاتشان مستفیض خواهند بود. کثرالله امثاله و حقق آماله و السلام علیه و علیهم خیر ختام.

حرّره الراجی شهاب الدین الحسینی المرعشی النجفی (عفی عنه) ۱۳۷۲ ق

حجة الاسلام و المسلمین حاج شیخ محمد عبداللهی میانجی اشلقی، فرزند کربلایی فیض الله اسماعیلی در روز جمعه مورخ ۷ رمضان ۱۳۴۵ برابر ۱۹ اسفند ۱۳۰۵ در روستای اشلق میانه در حالی که چهل روز از وفات پدر می گذشت، چشم به جهان گشود و در منزل جدّ مادری اش، حاج محمدعلی عبداللهی دوران کودکی را سپری کرد.^۱ پس از طی دوران مکتب و تحصیل در دروس مقدماتی، در ۱۲ ذی القعدة ۱۳۶۵ برابر با ۱۶ مهر ۱۳۲۵ برای ادامه تحصیل به قم هجرت کرد و پس از طی دروس سطح عالی در محضر اساتیدی همچون حضرات آیات: محمد مجاهدی تبریزی، سید محمد باقر سلطانی طباطبایی بروجردی، میرزا علی مشکینی و چندی هم در درس خارج آیت الله العظمی بروجردی حضور یافت و تقریرات درس ایشان را هم به رشته تحریر در آورد.

شیخ محمد عبداللهی پس از مدّتی تحصیل علوم دینی برای تبلیغ معارف اسلامی، رهسپار دیار خود شد و حدود پنج سال در روستای «سبز» در یک فرسنگی میانه به انجام وظیفه مشغول گردید و محل مراجعه مردم بود.

۱. تاریخ تولد ایشان در شناسنامه در سال ۱۳۰۸ ش قید شده است، که بنا بر گفته فرزند ایشان اشتباه می باشد.

پس از آن در شهرستان میانه، مدّتی در مسجد صاحب الزمان (عج) معروف به «حاج حیدر»، و در نهایت در مسجد جامع امامزاده اسماعیل (ع) به اقامه جماعت و تبلیغ و بیان احکام پرداخت.

حاج شیخ محمّد عبداللهی در کار تبلیغ بسیار موفق بوده و عدّه زیادی از اقشار مختلف پیر و جوان در نماز جماعت و سخنرانی‌های ایشان حضور به هم می‌رسانیدند. سالها نماز جماعت در سه وعده، صبح و ظهر و شام، منبرهای روح افزا و دلنشین، حلقه‌های بیان احکام و معارف اسلامی، جلسات درس اخلاق جداگانه برای دختران و پسران جوان، حضور در هیئات مذهبی و بالاخره اقامه نماز جمعه از فعالیت‌های چشمگیر این عالم ربانی بود. همچنین، مسجد و بیت وی، مأوای جوانان حزب اللهی و رزمندگان دفاع مقدس بود، که یکبار نیز برای سرکشی به آنان، علی رغم وضع جسمانی ضعیف، به جبهه‌های حق علیه باطل شتافت.

شهر «میانه» فراموش نمی‌کند، زمانی که دبیرستان دخترانه زینبیه (ع) در اوج مظلومیت، به خاک و خون کشیده شد و این شهر بی دفاع، خالی از سکنه گردید، این عالم شهر بود که شجاعانه سنگر شهر را ترک نکرد و باز در سه وعده نماز با پای پیاده از خانه تا مسجد می‌پیمود، تادشمنان بدانند روحانیت، مردم و میهن خویش را در سخت ترین شرایط، رها نمی‌کنند.

حاج شیخ محمّد عبداللهی در نهایت، در اثر بیماری، در بیمارستان عالی نسب تبریز، بستری شد و مدّتی برای استراحت به قم رفت، اما دوری از مردمی که عمری را میان آنان گذرانده بودند را تاب نیاورد و با آن حال، باز هم به شهر میانه بازگشت، تا اینکه در روز سه شنبه نیمه رجب ۱۴۲۵ برابر با ۱۰ شهریور ماه ۱۳۸۳ ش بعد از تحمل دوره یکساله بیماری به رحمت ایزدی پیوست و پیکر پاکش برای تدفین در گلزار شهدای علی بن جعفر (ع) به قم منتقل گردید.

وی مراده بسیار نزدیک با آیات: میرزا علی مشکینی و شیخ علی احمدی میانجی و سید مهدی روحانی داشت و نامه‌های فراوانی بین آنها رد و بدل شده که مقدار زیادی از آنها موجود است.

مشایخ روایت و اجازه امور حسبیه ایشان از قرار ذیل است:

آیات عظام: سید محسن حکیم (حسبیه، ۲ اجازه)؛ سید حسین طباطبایی بروجردی (حسبیه و روایت)؛ سید عبدالهادی شیرازی (حسبیه)؛ سید احمد خوانساری (حسبیه، ۳ اجازه)؛ سید ابوالقاسم خوبی (حسبیه، ۳ اجازه)؛ سید محمدهادی میلانی (حسبیه، ۲ اجازه)؛ سید کاظم شریعتمداری (حسبیه، ۳ اجازه)؛ سید شهاب‌الدین مرعشی نجفی (حسبیه)؛ شیخ محمدعلی اراکی (حسبیه)؛ سید محمدرضا گلپایگانی (حسبیه، ۳ عدد)؛ شیخ محمدتقی بهجت (حسبیه)؛ شیخ جواد تبریزی (حسبیه)؛ حسینعلی منتظری (حسبیه)؛ شیخ محمد فاضل لنکرانی (حسبیه)؛ سید محمد حجت کوهکری تبریزی (حسبیه)؛ سید موسی شیرازی (حسبیه)؛ سید علی سیستانی (حسبیه)؛ سید علی خامنه‌ای (حسبیه)؛ شیخ ناصر مکارم شیرازی (حسبیه)؛ شیخ یوسف صانعی (حسبیه)؛ شیخ هادی میانجی (مدرك تحصیلی)؛ شیخ ابومحمد حجتی میانی (مدرك تحصیلی).^۱

(۱۱) سید محمد نجفی اصفهانی لرستانی هرسینی

ایشان از مرحوم آیت الله العظمی مرعشی نجفی دارای دو اجازه است، که اجازه اول در امور حسبیه و نقل روایت و تأیید مراتب علمی به تاریخ ۳ ذی‌الحجه ۱۳۷۹ ق (یک سال قبل از وفات آیت الله العظمی بروجردی) می‌باشد و اجازه دوم تأییدیه در ذیل اجازه آیت الله العظمی میرزا محمدحسین نائینی بدون ذکر تاریخ است، ولی از شواهد و قرائنی مانند اینکه امضاء و تأیید ایشان بلافاصله بعد از امضای آیت الله بروجردی است و بقیه امضاها بعد از آن، به دست می‌آید که در زمان آیت الله بروجردی این اجازه حاشیه و تأیید شده است.

* اجازه اول

بسمه تعالی، الحمد لله علی نواله و الصلوة علی محمد و آله.

و بعد؛ لایخفی حضرة العالم الجلیل و الحبر النبیل، سلیل الکرام، فخر الاسلام، نخبة الافاضل، صفوة قرانه و الامائل، السید محمد الاصفهانی الهرسینی (دامت برکاته) و ضوعفت حسناته، ممن کد فی تحصیل العلوم الشرعیة و تحقیق مبانیها

۱. مصاحبه نگارنده با فرزند ایشان حجت الاسلام و المسلمین عبداللهی میانجی.

القوية القويمة سنين متطاولة و برهة من الزمان حتى يسرع بحمده تعالى و فاق و نال بالحظ الوافي من العلم مشغوعاً بما يؤدي اليه نظره و عود (دام اعلاه) مجازاً في الحسييات و اخذ سهم الامام (عليه السلام) بقدر معاشه و معاش من في عيلولته مراعيّاً للاحتياط و اجزت له روايته الاخبار المأثورة عن ائمة الهدى (ع) بطرقى الكثيرة المنتهية اليهم و في الختام ... ارجو منه الدعاء في مظان الاجابة و ...

٣ ذى الحجة ١٣٧٩، حرره الراجى شهاب الدين الحسينى المرعشى النجفى

* اجازه دوم

اجازه دوم ايشان اصل از اجازه مرحوم آيت الله شيخ محمد حسين نائينى مى باشد كه به حواشى آيت عظام ذيل محشى و تأييد شده است:

بسم الله الرحمن الرحيم، بر همه اخوانان مؤمنين مخفى و مسطور مباد: جناب مستطاب، صفة الافاضل العظام، عمدة العلماء العلام، ثقة العدل، التقى الذكى، آقاى آقا سيد محمد اصفهانى از اجله علماء و افاضل و اتقياء عظام، در تصدى امور حسبيه از جانب احقر مأذونند و تصرفات ايشان در اين امور صحيح است و همچنين در صرف حق امام (ارواحنافداه) و رد مظالم و مجهول المالك و غيرها از وجوه شرعية، از جانب احقر مأذونند و تسليم به ايشان موجب برکت است ان شاء الله تعالى.

برادران ايمانى نعمت وجود شريفشان را مغتنم دانند و در تعلّم مسائل دينيه و احكام شرعية و در مجارى امور حسبيه بحساب مراجعه نموده و اقامه جماعت ايشان را ادراك و اين فضل را غنيمت شمارند و از اموامر و نواهى آن جناب تخلف ننمايند، ان شاء الله تعالى. و جناب ايشان در موارد شبهات رعايت احتياط را مراقبت و احقر را از ادعیه خيريّه فراموش نخواهند نمود ان شاء الله تعالى و السلام عليه و على جميع اخوانى و رحمة الله و بركاته.

٣ جمادى الأولى ١٣٤٦ ق، الأحقر محمد حسين الغروى النائينى

بسم الله الرحمن الرحيم، بر طبق این مرقومه شریفه جناب مستطاب شریعتمدار مسطوره از جانب احقر هم مأذون و مجاز می‌باشند و اسئل الله التوفیق لی و له و لجمیع اخواننا المؤمنین.

حرر الاحقر عبدالکریم الحائری

بسم الله الرحمن الرحيم، به طوری که از جناب مرحومین (قدس سرهما) مأذون هستند از طرف حقیر نیز مأذون می‌باشند.

۳ محرم الحرام ۱۳۶۶ ق، حسین الطباطبایی

بسم الله تعالی شأنه، همانطوری که از آقایان هم مجاز و مأذون هستند، از طرف حقیر نیز مجاز می‌باشند.

سید محمد تقی الموسوی الخوانساری

بسمه تعالی، از قبل حقیر نیز مأذون می‌باشند.

سید محمد رضا الموسوی الگلپایگانی

بسمه تعالی، چنانکه در حق حضرت مستطاب حجت الاسلام و المسلمین معظم له مرقوم فرموده‌اند، از جانب حقیر هم در امور مذکوره مجاز می‌باشند، به همان نحو که ذکر شده و السلام علی من اتبع الهدی.

شهاب الدین الحسینی المرعشی النجفی

بسم الله الرحمن الرحيم، همانطوری که مرقوم شده است از قبل اینجانب نیز مأذون و مجازند.

۲۴ ذی الحجة الحرام ۱۳۸۸ روح الله الخمينی

آیت الله سید محمد اصفهانی نجفی در سال ۱۲۶۹ ش برابر با ۱۳۱۱ ق در اصفهان به دنیا آمد. دروس مقدمات را در زادگاه خود نزد پدر و دیگر دانشمندان آموخت و آنگاه در سن ۱۸ سالگی راهی شهر قم شد و بعد از دو سال تحصیل در قم عازم نجف اشرف گردید و دروس سطح و خارج خود را نزد آیات عظام: میرزا محمد حسین نائینی، سید ابوالحسن

اصفهبانی شیخ جواد بلاغی، سید محمد فیروزآبادی و دیگر اعظام آن دیار استفاده کردند تا به درجات عالیہ علم و اجتهاد نائل آمد.

آنگاه به ایران بازگشت و مدت حدود هشت سال در نورآباد لرستان به همراه مرحوم آیت الله شیخ فرج الله کاظمی مومبندی نورآبادی لرستان، به تبلیغ شیعه و مبارزه با فرقه علی اللهی ها پرداخت، آنگاه به همراه همین دوست عالیقدر خود در هرسین سکنی گزیده و تا آخر عمر شریف در همانجا بود و به وظایف علمی و دینی پرداخت.

وی در اجتهاد و روایت و امور حسبیه از مراجع بزرگی چون آیات عظام: سید حسین طباطبایی بروجردی، سید صدرالدین صدر اصفهبانی، میرزا محمد حسین نائینی، سید ابوالحسن اصفهبانی و... اجازه داشت.

عاقبت در سال ۱۳۶۷ ش برابر با ۱۴۰۷ ق در هرسین دارفانی را وداع گفته و در همانجا آرام گرفت.^۱

۱۲) شیخ محمدتقی مطهری بروجردی

ایشان از این مرجع بزرگ دارای سه اجازه در اجتهاد و نقل روایت و امور حسبیه بودند که متن آنها از قرار ذیل می باشد:

* اجازه اول (اجتهاد)

بسمه تعالی، الحمد لله علی افضاله و نواله و الصلوة و السلام علی سیدنا محمد و آله. و بعد؛ لا یخفی علی اخوانی فی الدین انّ جناب العالم الجلیل و الجبر النبیل، الورع التقی، حجت الاسلام الحاج الشیخ محمد تقی البروجردی المطهری (دام تأییده) ممّن حضر ابحاثنا و أمالینا فی المسائل الفقہیة و الاصولیة، سهر اللیالی فی اکتساب الفضائل و تهذیب النفس الی بلغ مرتبة الاجتهاد و حصلت له القوة المستنبطة و القدرة علی استخراج المسائل الحلال و الحرام عن الأدلة التفصیلیة، فله العمل بما یستنبطه مراعیاً للاحتیاط و المرجو منه (دام علاه) أن لا ینسانی من صالح دعواته فی اناء اللیل و اطراف النهار سیّما فی الاسحار و ساعات الاستغفار كما انّی ارجو من ربّی الکریم أن لا انساه.

۱. علمای لرستان بعد از آیت الله العظمی بروجردی، ج ۱۹، ص ۲۰۰ - ۲۴۰.

و السلام علی من اتبع الهدی، حرره خادم علوم اهل البيت (ع)
ابوالمعالی شهاب الدین الحسینی المرعشی فی تاریخ ۱۳۹۸ ق
* اجازة دوم (امور حسبيه)

بسمه تعالی، الحمد لله علی نوراله والصلوة علی محمد وآله.
و بعد؛ مخفی نماند آنکه حضرت مستطاب شریعتمدار، مروج الاحکام، ثقة الاسلام،
ذخر الافاضل الکرام، فخر الاعلام، آقای آقا شیخ محمد تقی بروجردی (دامت برکاته) سنین
عدیده در بلد طیبه قم و در مباحث فقهیه و اصولیه حقیر اشتغال به تحصیل علوم دینیّه داشته
و دارند و بحمد الله تعالی و المنه له، شطر کافی و قدر مهم از علم و عمل را واجد و حائز
شده اند، فعلى هذا، نظر بوع و سداد و فضائل ایشان، معظم له از جانب داعی مجاز هستند
در امور حسبيه منوطه به نظر حاکم شرع مطهر علی الصادع به السلام و التحية، و در اخذ
مظالم و مجهول المالك و سهم امام (علیه التحية و الثناء) و غیرها بقدر معاش متعارف خود
و من فی عیلوله و المرجو منه (ادام الله ایامه و اسعد اعوامه) الاحتیاط فی ذلك و ان لاینسانی
من الدعاء فی المظان. امید است برادران دینی نعمت وجود محترم ایشان را مغتنم بشمارند.
و السلام علیه و علیهم خیر ختام.

الراجی شهاب الدین الحسینی المرعشی النجفی ۱۳۷۸

* اجازة سوم (امور حسبيه و نقل و روایت)
بسمه تعالی، الحمد لله علی نواله و الصلوة علی محمد وآله.
و بعد؛ مخفی نماند آنکه حضرت مستطاب حجت الاسلام، ذخر الفضلاء الکرام،
آقای حاج شیخ محمد تقی مطهری بروجردی، سنین عدیده در حوزه مقدسه قم اشتغال به
تحصیل علوم دینیّه داشته و دارند و از جانب حقیر مجاز می باشند در امور حسبيه و در اخذ
مظالم و مجهول المالك و سهم امام (ع) و غیرها که پس از اخذ ثلث، آن را در مصارف
معاش متوسط و من فی عیلولته و در ترویج شرع مطهر صرف و ثلث دیگر را ارسال به
حقیر بفرمایند به جهت حفظ حوزه مقدسه.

اجزت له رواية الاخبار المروية عن الائمة عليهم السلام الموزعة في الكتب المعتمدة عند

الاصحاب بطرفی الكثيرة المنتهية اليهم.

امید است برادران دینی و ایمانی نعمت وجود ایشان را مغتنم شمرده و از برکات وجود معظم له مستفیض و محظوظ بوده باشند و از آن ذات خجسته صفات، مترقب است که وسع خود را در ترویج دین مبین و نشر آثار معصومین علیهم السلام و تهذیب نفوس و اتقان عقاید آنها دریغ نفرمایند. ان الله لا یضیع اجر المحسنین، والسلام علی من اتبع الهدی.

حرره الراجی شهاب الدین الحسینی المرعشی النجفی ذی الحجّه ۱۳۸۰ ق

آیت الله شیخ محمدتقی مطهری بروجردی فرزند حجت الاسلام شیخ محمدرضا خادم العلماء بروجردی در سال ۱۳۰۵ ش در بروجرد به دنیا آمد. دروس مقدماتی و سطوح خارج را در بروجرد نزد آیات عظام: سید حسین طباطبایی بروجردی، میرزا لطف الله فقهی بروجردی، شیخ احمد فیضی بروجردی، شیخ علی جواهری نجفی بروجردی، شیخ بهاء الدین حجتی بروجردی، سید طاهر کاظمینی بروجردی، شیخ حسن خاتمی کمره‌ای بروجردی، سید عبدالحسین خندانی بروجردی، سید اسماعیل گلپایگانی بروجردی، شیخ علی محمد نجفی ونایی بروجردی و سید محسن شریعتمداری بروجردی آموخت و درجات عالیّه را درک نمود.

آنگاه به قم مهاجرت نمود و دروس خارج معقول و منقول را از آیات عظام: سید حسین طباطبایی بروجردی، روح الله موسوی خمینی، سید شهاب الدین مرعشی نجفی، شیخ محمد فاضل لنکرانی، شیخ علی صافی گلپایگانی، سید محمد باقر سلطانی طباطبایی بروجردی، سید رضا بهاء الدینی، سید کاظم شریعتمداری تبریزی، شیخ عبدالنبی عراقی، سید رضا صدر، شیخ محمد فکور یزدی و میرزا ابوالفضل زاهد قمی را استفاده کرد.

ایشان از اکثر اساتید خود اجازه‌های اجتهاد و روایت و امور حسبیه دریافت نمود.

او پس از طی تحصیلات در سال ۱۳۴۹ ش. به زادگاه خود بازگشت و تا آخر عمر شریف

به تدریس و تبلیغ و اقامه جماعت و ... پرداخت.

آثار و تألیفات ایشان از قرار ذیل است: ۱ - اعمال و مناسک حج؛ ۲ - شرح سیوطی؛

میرزا شهاب

مرعشی نجفی (ره)
منتشر نشده از آیت الله العظمی
هشتاد سند مکتوب، تازویاب

۳- ترجمه فارسی و تلخیص مطول؛ ۴- ترجمه فارسی و تلخیص معالم؛ ۵- تقریرات کتاب صلاة و ارث آیت الله العظمی بروجردی رحمه الله؛ ۶- المجالس؛ ۷ زندگی نامه آیت الله العظمی بروجردی «ره».

ایشان عاقبت در اول آذر ۱۳۹۲ ش. در بروجرد دار فانی را وداع گفت و در قبرستان «جهان آباد» بخاک سپرده شد.^۱

۱۳) شیخ محمدباقر حاج حسینی رهنانی اصفهانی

* اصل این اجازه از آیت الله العظمی سید ابوالقاسم خویی بوده و آیت الله العظمی مرعشی نجفی آن را تایید و حاشیه نویسی نموده است:

بسم الله الرحمن الرحيم، الحمد لله رب العالمين و صلى الله على خير خلقه و افضل بريته محمد و عترته الطاهرين المعصومين.

و بعد؛ جناب مستطاب ثقة الاسلام آقای آقا شیخ باقر حاج حسینی اصفهانی (دامت تائیداته) که مدتی عمر شریف خود را در تحصیل علوم دینی و معارف الهیه صرف نموده از قبل احقر مجازند که به مقدار معاش اقتصادی خود از سهم مبارک امام (علیه و علی آبائه الکرام افضل التحیه و الاسلام) اخذ و صرف نمایند.

و اوصیه (دام توفیقه) بملازمة التقوی و مراعاة الاحتیاط و ان لا ینسانی من صالح الدعوات والسلام علیه و علی سائر اخواننا المؤمنین و رحمة الله و برکاته. ۱۲ ذی القعدة سنة ۱۳۷۹ ق ابوالقاسم الموسوی الخوئی

بسمه تعالی، سرکار در اخذ سهم امام (علیه السلام) چنانکه حضرت مستطاب آیه الله خوئی مرقوم فرمودند از جانب حقیر هم مجاز هستید که پس از اخذ دو ثلث برای امرار معاش متوسط خود من فی عیلوله و در ترویج شرع انور صرف و بقیه را ارسال به قم فرموده و قبض رسید از حقیر دریافت فرمائید.

شهاب الدین المرعشی النجفی

۱. تلخیص از کتاب: آیت زهد و توکل.

حجت الاسلام و المسلمین شیخ محمدباقر حاج حسینی رهنانی اصفهانی در سال ۱۳۱۰ ش در محله رهنان به دنیا آمد. او مقدمات علوم دینی و مقداری از سطوح را در زادگاه خود آموخت و آنگاه به نجف اشرف مهاجرت کرد و ادامه دروس سطح و خارج را در آنجا نزد آیات عظام آموخت. مشایخ اجازه روایت ایشان شیخ آقا بزرگ تهرانی و علامه فانی اصفهانی بودند. وی در ادامه به قم مهاجرت نمود و به تکمیل معلومات خود پرداخت و آنگاه به زادگاه خود بازگشت و تا آخر عمر شریف به اقامه جماعت و اصلاح بین مردم و خدمات دینی و اجتماعی و دیگر وظایف دینی پرداخت، تا آنکه در سال ۱۳۹۹ ش در اصفهان دار فانی را وداع گفت. نگارنده این سطور از ایشان دارای اجازه نقل روایت می‌باشد.^۱

منابع

- امیرالمؤمنین لیلۃ القدر است، میرزا علی سلیمانی بروجردی، نشر دارالتفسیر، سال ۱۳۹۱ ش، چاپ اول، قم.
- اختران فضیلت، ناصرالدین انصاری قمی، نشر دلیل ما، سال ۱۳۸۸ ش، چاپ اول، قم، ج اول.
- آیت زهد و توکل، نرجس سلیمانی بروجردی، نشر انصاریان، سال ۱۳۹۶ ش، چاپ اول، قم.
- تربت پاکان قم، عبدالحسین جواهر کلام، نشر انصاریان، سال ۱۳۸۳ ش، چاپ اول، قم.
- چهره‌ای پرفروغ از مشعلداران اسلام و فقاہت و انقلاب، تألیف بخش فرهنگی موسسه علمی امام امیرالمؤمنین (ع)، نشر مؤمنین، سال ۱۳۹۷ ش، چاپ دوم، مشهد.
- گوهر معرفت، فاطمه سلیمانی بروجردی، نشر بنیاد علمی آیت الله مولانا بروجردی، سال ۱۳۹۵ ش، چاپ اول، قم.

۱. مصاحبه نگارنده با حجت الاسلام و المسلمین شیخ محمدباقر رهنانی اصفهانی.

- سایه سار زعامت، میرزا علی سلیمانی بروجردی، نشر محمّد و آل محمّد (ص)، سال ۱۳۹۹ ش، چاپ اول، قم.
- علمای ایران در شهرهای لرستان، (ج ۴ و ۱۹)، میرزا علی سلیمانی بروجردی، خطی. مجله آینه پژوهش، شماره ۱۱۰ و ۱۱۱، سال نوزدهم، شماره خرداد و شهریور، سال ۱۳۸۷ ش، مقاله آقای عبدالحسین جواهرکلام.
- مباحث علم اصول، (ج ۱)، تقریرات دروس خارج آیت الله شیخ ابوطالب تجلیل تبریزی، مقرر زهره رجبیان یزدی، نشر انتشارات اندیشه و فرهنگ جاویدان، سال ۱۳۹۳ ش، چاپ اول، قم.
- المسلسلات فی الاجازات، سید محمود مرعشی نجفی، نشر کتابخانه آیت الله العظمی مرعشی نجفی، سال ۱۴۱۶ ق، چاپ اول، قم.
- منار الهدی فی الانساب، اعلمی حائری، بی تا.
- نامه‌های ناموران، سید محمود مرعشی نجفی، نشر کتابخانه آیت الله العظمی مرعشی نجفی، سال ۱۳۸۹ ش، چاپ اول، قم.
- مصاحبه نگارنده با آقای حسن رجبیان یزدی، ۱۳۹۹ ش.
- مصاحبه نگارنده با آقای مهندس نبوی دزفولی، ۱۳۹۷ ش.
- مصاحبه نگارنده با حجت الاسلام و المسلمین عبداللهی میانجی، ۱۳۹۹ ش.
- مصاحبه نگارنده با حجت الاسلام و المسلمین محمّدباقر رهنانی اصفهانی، ۱۳۹۷ ش.
- مصاحبه نگارنده با آیت الله سید محمّدعلی کاظمینی بروجردی، ۱۳۸۰ ش.
- مصاحبه نگارنده با آیت الله شیخ علی کاظمی موموندی لرستانی، ۱۳۹۲ ش.
- مصاحبه نگارنده با حجت الاسلام و المسلمین غلامرضا بیان محمودیان بروجردی، ۱۳۷۹ ش.
- مصاحبه نگارنده با حجت الاسلام و المسلمین شکر الله حسینی بروجردی، ۱۳۹۳ ش.
- مصاحبه نگارنده با حجت الاسلام و المسلمین سید حسن نجفی هرسینی کرمانشاهی، ۱۳۹۰ ش.

